

Analýza cestovního ruchu ve Valašském regionu

Jiří Farda

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav podnikové ekonomiky
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Jiří FARDA
Osobní číslo: M09488
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Management a ekonomika
Forma studia: prezenční

Téma práce: Analýza cestovního ruchu ve Valašském regionu

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši zabývající se tématikou cestovního ruchu a trvale udržitelného rozvoje.

II. Praktická část

- Analyzujte cestovní ruch v regionu včetně vymezení selektivních faktorů, lokalizačních a realizačních podmínek.
- Na základě analýzy navrhnete doporučení pro zlepšení stávající situace cestovního ruchu ve Valašském regionu.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

FORETOVÁ, Věra a Miroslav FORET. Jak rozvíjet místní cestovní ruch. 1. vyd. Praha: Grada, 2001, 178 s. ISBN 802470207x.
HESKOVÁ, Marie. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 2. upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011, 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.
INDROVÁ, Jarmila. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2. přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.
RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch: soubor studijních materiálů. Vyd. 3. rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009, 187 s. ISBN 978-80-7418-028-6.
VAŠKO, Martin. Cestovní ruch a regionální rozvoj. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2002, 95 s. ISBN 8024504456.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Veronika Janíková**
Ústav podnikové ekonomiky
Datum zadání bakalářské práce: **22. února 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2013**

Ve Zlíně dne 22. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. Ing. Boris Popesko, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

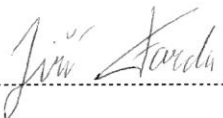
- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

15. 5. 2013

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou cestovního ruchu ve Valašském regionu. Práce je rozdělena do dvou částí. První část je teoretická, která je zaměřena na základní pojmy cestovního ruchu, jeho formy, druhy a také na trvale udržitelný rozvoj. V praktické části je Valašský region charakterizován podle lokalizačních, selektivních a realizačních faktorů. Ze zjištěných dat je vše uzavřeno SWOT analýzou. Výsledkem analýz jsou doporučení pro rozvoj Valašského regionu.

Klíčová slova: Region Valašsko, cestovní ruch, udržitelný rozvoj, SWOT analýza

ABSTRACT

This bachelor's thesis focuses on the analysis of tourism in the Wallachian region. The work is divided into two parts. The first part is theoretical, which focuses on the basic concepts of tourism, its forms, types, and also on sustainable development. In the practical part of the Wallachian region characterized by location, selective and implementation factors. From the data, everything is closed SWOT analysis. Results of the analysis are recommendations for the development of the Wallachian region.

Keywords: Tourism, Wallachia Region, Sustainable Development, SWOT analysis

Děkuji slečně Ing. Veronice Janíkové za cenné připomínky a odborné vedení mé bakalářské práce, kterými mi pomohla při vypracování této bakalářské práce.

Velké poděkování patří také mé rodině za podporu a pomoc během studia.

Motto:

„Cokoli si mysl umí představit, toho lze i dosáhnout.“

W. Clement Stone

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PROBLEMATIKA CESTOVNÍHO RUCHU	12
1.1 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU	12
1.2 PODSTATA A SYSTÉM CESTOVNÍHO RUCHU.....	13
1.3 CESTOVNÍ RUCH JAKO SYSTÉM	14
1.4 OKOLÍ CESTOVNÍHO RUCHU.....	14
1.4.1 Ekonomické prostředí	14
1.4.2 Politické prostředí	15
1.4.3 Sociální prostředí	15
1.4.4 Technicko-technologické prostředí	16
1.4.5 Ekologické prostředí	16
1.5 ZÁKLADNÍ POJMY CESTOVNÍHO RUCHU	16
1.6 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU.....	18
1.6.1 Druhy cestovního ruchu	19
1.6.2 Formy cestovního ruchu.....	22
2 TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ	25
2.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTICKÉ RYSY TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU	25
2.2 TŘI PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE.....	25
2.2.1 Ekologický pilíř.....	26
2.2.2 Sociální pilíř	27
2.2.3 Ekonomický pilíř.....	27
3 ANALYTICKÉ METODY PRÁCE	29
3.1 GEOGRAFICKÁ ANALÝZA	29
3.1.1 Lokalizační faktory	29
3.1.2 Realizační faktory	30
3.1.3 Selektivní faktory	30
3.2 SWOT ANALÝZA	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
4 CHARAKTERISTIKA VALAŠSKÉHO REGIONU	33
4.1 TURISTICKY ZAJÍMAVÁ CENTRA	35
4.2 HISTORIE VALAŠSKÉHO REGIONU	35
5 FAKTORY PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU NA VALAŠSKU	37
5.1 LOKALIZAČNÍ FAKTORY	37
5.1.1 Přírodní podmínky	37
5.1.2 Společenské atraktivita	39
5.1.3 Kulturní akce.....	43
5.1.4 Sportovní akce.....	44
5.2 REALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY	44
5.2.1 Dopravní infrastruktura.....	44
5.2.2 Ubytování.....	46

5.2.3	Stravování	48
5.2.4	Doplňková zařízení	49
5.3	SELEKTIVNÍ PŘEDPOKLADY	50
5.3.1	Demografické předpoklady	50
5.3.2	Ekonomické předpoklady.....	51
6	SWOT ANALÝZA	52
6.1	SILNÉ STRÁNKY	52
6.2	SLABÉ STRÁNKY	52
6.3	PŘÍLEŽITOSTI.....	53
6.4	HROZBY	54
7	VYHODNOCENÍ ANALÝZY VALAŠSKÉHO REGIONU	55
8	ZÁVĚR.....	57
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	58
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ	63
	SEZNAM TABULEK.....	64
	SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

Cestovní ruch se v poslední době stal významnou součástí dnešní moderní společnosti a je označován jako jedno z nejrychleji se rozvíjejících ekonomických odvětví. Neustále vznikají nové formy a druhy cestovního ruchu. Hlavním faktorem tohoto rozvoje je neomezená možnost cestovat po celém světě. V dnešní době je pro současnou generaci lidí cestování do zahraničí podstatně jednodušší než dříve. V rámci cestovního ruchu se do pohybu dává obrovská masa lidí, kteří cestují za účelem rekreace, za prací, za studiem a také z důvodu potřeby poznávat nové místa a kultury. Dalším významným faktorem v rozvíjejícím se cestovním ruchu je zvyšující se kvalita služeb, pokrok v dopravě a v různých technologiích. Zejména díky internetu je získávání informací mnohem jednodušší.

Cestovní ruch je v posledních letech významnou složkou spotřeby obyvatelstva a také se stává výrazným ekonomickým fenoménem. Aby cestovní ruch mohl být kvalitně provozován, musí být zabezpečena široká škála ekonomických činností. Stává se také stále větší součástí příjmů státního rozpočtu a ovlivňuje platební bilanci státu. Přispívá také k hospodářskému růstu, pomáhá snižovat nezaměstnanost a důležitý je i pro udržení kulturního dědictví pro další generace, poskytuje různé podnikatelské příležitosti, přispívá ke vzdělání obyvatel a v neposlední řadě napomáhá k rozvoji regionů.

Cílem mé bakalářské práce je provedení analýzy současné situace cestovního ruchu ve Valašském regionu a podle získaných informací navrhnout doporučení pro zlepšení jeho dalšího rozvoje. Práce je tradičně rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se zaměřím na teoretické aspekty cestovního ruchu jako jeho vymezení, podstatu, druhy a formy cestovního ruchu a také faktory, které ho mohou ovlivňovat. Na teoretickou část navazuje praktická část, ve které se zaměřím na analýzu Valašského regionu a na jejím základě provedu hodnocení a návrhy pro rozvoj cestovního ruchu. Pro tyto doporučení bude velmi důležitá SWOT analýza, kterou vytvořím ze získaných informací. Valašský region jsem si pro svou bakalářskou práci vybral, protože je mi velmi blízký a několik let zde žiji.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PROBLEMATIKA CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch je v současné době velmi důležitou součástí dnešní moderní společnosti. Je to významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti a je stále výraznější součástí spotřeby a způsobu života obyvatel zejména vyspělých zemí. Každoročně se na celém světě dává do pohybu obrovské množství lidí, kteří ve svém volném čase dočasně opouštějí místa svého stálého bydliště. Vůdčím motivem tohoto pohybu a pobytu je záměrná změna prostředí, jež umožňuje člověku uspokojit některé z jeho potřeb. Může se jednat o potřebu odpočinku, klidu, pohybu, poznání, kulturních a estetických zážitků, změny místa, seberealizace a další, pro jejichž uspokojení neposkytuje místo běžného životního prostředí dostatek možností a příležitostí nebo neumožňuje dostatečnou kvalitu jejich uspokojení. Aby účast na cestovním ruchu mohla být vůbec realizovaná, je jí třeba zabezpečit širokou škálou ekonomických činností (zboží a služeb). Cestovní ruch můžeme chápat jako oblast spotřeby, tedy jako způsob uspokojování potřeb a také jako oblast podnikatelských příležitostí v mnoha oborech lidské činnosti a jako významnou součást ekonomiky společnosti. Má velmi dlouhou historii, která je spjata s počátky naší civilizace. (Indrová, 2009, s. 7), (Foret, 2001, s. 13)

1.1 Definice cestovního ruchu

Můžeme se setkat s celou řadou definic pojmu cestovního ruchu. Autoři ve svých definicích zdůrazňují různé stránky tohoto složitého jevu, mnohdy v závislosti na tom, z hlediska které vědní disciplíny je cestovní ruch zkoumán a definován. Nyní budeme vycházet z definice Světové organizace cestovního ruchu: Cestovní ruch (tourism) je definován jako činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí a to na dobu kratší než je stanovena, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě. Mezi základní rysy cestovního ruchu patří především dočasnost změny místa stálého bydliště, nevýdělečný charakter cesty a pobytu (obvykle realizovány ve volném čase) a také vztahy mezi lidmi, které cestovní ruch vyvolává. Autoři zdůrazňují různé stránky tohoto jevu, podle toho, z které vědní disciplíny je zkoumán. Přesná definice je důležitá proto, abychom mohli cestovní ruch sledovat, plánovat, řídit a také vyhodnocovat. Cestovní ruch se dá vymezit jako průmysl poskytující veškeré služby spojené s cestováním a turistikou. Dělíme je do několika sektorů. (Ryglová, 2009, s.9, 10), (Indrová, 2009, s. 11, 12)

- **Dopravní sektor** - automobilová, autobusová, železniční, lodní, letecká doprava a půjčovny vozidel
- **Sektor atrakcí** - jedná se o kulturní, historická místa, národní a tématické parky, botanické zahrady, sportovní centra aj.
- **Sektor ubytovacích služeb** - veškeré místa k ubytování od hotelů po malé penziony a ubytovny
- **Sektor zprostředkovatelé** - cestovní kanceláře, cestovní agentury, sezónní zprostředkovatelé, touroperátoři aj.
- **Sektor organizace** – zde můžeme uvést turistické centrály, regionální centra, turistické asociace apod.

(Ryglová, 2009, s. 9, 10)

1.2 Podstata a systém cestovního ruchu

Cestovní ruch je v dnešní době uváděn jako předmět zkoumání mnoha vědních oborů. Můžeme zde zahrnout například ekonomii, geografii, sociologii, psychologii, pedagogiku a další. Každý vědní obor má stejný předmět zkoumání, tedy cestovní ruch, ale každý ho zkoumá ze svého pohledu a s vlastní metodologií. Jako předmět ekonomie cestovního ruchu se uvádí zkoumání ekonomických hledisek spojených s produkcí a realizací služeb a zboží určitého charakteru, který je spojen s účastí na cestovním ruchu. U geografie cestovního ruchu se zaměřuje na teritoriální aspekty vzájemného působení mezi cestovním ruchem a krajinou. Cílem tohoto působení je určit zákonitosti dalšího vývoje. Předmětem sociologie je u cestovního ruchu zkoumání společnosti se zaměřením na sociální chování účastníků cestovního ruchu. Psychologie se zabývá učením psychiky účastníků s důrazem na motivaci, spokojenost s dovolenou, poradenstvím v cestovním ruchu apod. Cestovní ruch má tedy multidisciplinární charakter, kdy různé vědní obory využívají poznatky jiných vědních oborů v cestovním ruchu. V praxi se stále častěji setkáváme s pojmem turismus, který nahrazuje pojem cestovní ruch a je používán ve světových jazycích (angličtina - tourism, němčina – Tourismus, francouzština – tourisme, španělština a italština – turismo). (Hesková, 2006, s. 11,12)

1.3 Cestovní ruch jako systém

Cestovní ruch je uváděn jako otevřený a dynamický systém, který je tvořen dvěma podsystémy. Jedná se o subjekt a objekt cestovního ruchu a vzájemné vazby mezi nimi. Jako subjekt je označován každý účastník cestovního ruchu, tedy každý, kdo naplňuje své potřeby spotřebou statků cestovního ruchu, když cestuje a pokud tráví svůj volný čas mimo místo trvalého bydliště a cestuje. Subjekt je označován jako nositel poptávky a spotřebitel produktu. Objektem cestovního ruchu můžeme označit cokoliv, co se může stát cílem změny místa pobytu. Objekt je také nositelem nabídky v cestovním ruchu. Tvoří ho cílové místo, podniky a instituce. Cílové místo se v odborné literatuře označuje destinace. Tento pojem však nemusí být jednoznačně spojen s cestovním ruchem. (Hesková, 2006, s. 13, 15)

1.4 Okolí cestovního ruchu

Existují také vazby mezi systémem cestovního ruchu a jinými systémy, které tvoří jeho vnější prostředí – okolí. Významem okolí je vliv na jeho strukturu a vývoj. Jedná se o ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické a ekologické prostředí. Žádné z uvedených prostředí nemá výlučný vztah k cestovnímu ruchu, ale i tak na něj má velký vliv. Existuje taky zpětná vazba, kdy cestovní ruch ovlivňuje své okolí. (Hesková, 2006, s. 16-20)

1.4.1 Ekonomické prostředí

Ekonomické prostředí je velmi důležité pro budoucí rozvoj cestovního ruchu. Můžeme zde zahrnout vlivy ekonomického růstu. Ať už se jedná o vlivy pozitivní nebo negativní. Patří zde také makroekonomické ukazatele jako inflace, stabilita měny, úrokové míry a v neposlední řadě nezaměstnanost. Nejdůležitějším ukazatelem je však růst hrubého domácího produktu, který má významný dopad na objem investic a výdajů na cestovní ruch. Pokud růst výdajů je rychlejší než HDP, jedná se o pozitivní dopad. Pokud nastává hospodářská krize, většinou roste nezaměstnanost a to má negativní dopad na cestovní ruch. Dalším významným ukazatelem je inflace. Při inflaci nastává pokles kupní síly peněz, a proto rostou ceny zboží, služeb. Pro zahraniční cestovní ruch je velmi důležitá stabilita měny. Při znehodnocení měny turista ze zahraničí dostane za jednotku své měny více peněžních jednotek země, kterou se chystá navštívit. Naopak zhodnocení měny má protikladný účinek na cestovní ruch. V poslední řadě bychom u ekonomického prostředí měli zmínit úrokovou míru. Úroková míra je cenou za poskytnutý úvěr. Její výše značně ovlivňuje investice.

V období hospodářské krize stát zavádí vysokou úrokovou míru a ovlivňuje tak objem peněz v oběhu. Vyrovnává tak míru inflace. Zpětná vazba na ekonomické prostředí se ukazuje jako vliv na ekonomický růst, zvýšení zaměstnanosti, příjmy obyvatelstva, platební bilanci státu atd. (Hesková, 2006, s. 16-17)

1.4.2 Politické prostředí

Rozvoj cestovního ruchu prostřednictvím politického prostředí vytváří především mírové prostředí v jednotlivých státech a také na světě jako celku. V zemích, kde vládnou občanské nepokoje, se vyvíjí cestovní ruch velmi špatně. Je totiž ve značné míře ohroženo zdraví a bezpečnost turistů. Důležité je také společenské zřízení státu, kde se má cestovní ruch rozvíjet, protože stát je zodpovědný za politiku cestovního ruchu. Tato politika se projevuje při tvorbě strategií, koncepcí, při tvorbě právních norem, při vytváření státních orgánů a také při budování infrastruktury, kterou cestovní ruch využívá a v neposlední řadě má vliv na vyžívání volného času obyvatel. Důležitou složkou politického prostředí je odstraňování mezinárodních bariér jako například zrušení vízové povinnosti, urychlení odbavení na hraničních přechodech atd. Cestovní ruch je významným hospodářsko-politickým faktorem, který je zásadní pro zkvalitnění vztahů mezi jednotlivými státy s ohledem na vzájemné poznávání stylu života a k udržení světového míru. (Hesková, 2006, s. 17-18)

1.4.3 Sociální prostředí

Sociální prostředí je určeno společenským zřízením, které má vliv na rozdělování domácího hrubého produktu, udává pracovní a mimopracovní podmínky a důležité je taky pro sociální politiku státu.

Hrubý domácí produkt, tedy jeho rozdělení se odráží na hmotné spotřebě, spotřebě služeb obyvatel. Vliv má také na úroveň výživy, odíváním, vybavenost domácností a také na veřejnou spotřebu, např. služby školství a zdravotnictví. Jako pracovní podmínky můžeme zmínit délku pracovní doby, intenzitu práce, volbu pracovního prostředí úroveň technického vybavení, hygienu a také bezpečnost práce. Jako mimopracovní podmínky označujeme využívání fondu volného času a jeho dostatečné využití. Zvláštní význam má ze zákona placená dovolená, která je významná pro rozvoj dlouhodobého cestovního ruchu.

Sociální politika se orientuje na sociální zabezpečení občanů, kteří mají nedostačující nebo žádné pracovní příjmy pro uspokojení základní životních potřeb. Všechno podmínky pro

nemocenské pojištění, důchodové pojištění, pro přídavky na děti, podpory v nezaměstnanosti určuje stát. (Hesková, 2006, s. 18)

1.4.4 Technicko-technologické prostředí

Jako technicko-technologické prostředí můžeme označit dopravní síť a další informačně-technologickou vybavenost zajišťující rozvoj cestovního ruchu. U dopravní sítě se jedná hlavně o existenci a vybavenost sítě dálnic, která vyžaduje stále rostoucí stupeň motorizace obyvatelstva, hustotu, kapacitu a propustnost železniční dopravní sítě, hustotu letišť a provoz pravidelných a nepravidelných leteckých spojení. Důležitou součástí je také lodní přeprava v oblastech vhodných pro její rozvoj, stejně jako rozvoj dopravy ve vysokohorských střediscích cestovního ruchu. Rozšiřování dopravy má ale i negativní vliv na cestovní ruch a životní prostředí. Urychlení dopravní spojů nám snižuje zážitky a pocity z cestování. Zvyšováním hustoty automobilové dopravy se zpomaluje práce na hraničních přechodech, zvyšují se počty dopravních nehod a jejich následků. Důležitou součástí jsou nové technologie, které nám umožňují snižovat stavy pracovníků, šetřit vodu, energii atd. Ulehčují také poskytování různých typů služeb. (Hesková, 2006, s. 19)

1.4.5 Ekologické prostředí

Ekonomický růst je omezený a je doprovázen zhoršováním životního prostředí. Cestovní ruch je závislý na přirozeném vytváření atraktivního prostředí. Tam, kde jsou vhodné kulturní a přírodní podmínky. Důraz na životní prostředí je v cestovním ruchu značně větší než v dalších hospodářských aktivitách. Narušování podmínek rovnováhy země, jako je voda, ovzduší, půda, fauna a flóra může významně omezit cestovní ruch, či dokonce ho zlikvidovat. Můžeme očekávat rostoucí ekologické cítění obyvatelstva, na které je již z poloviny sedmdesátých let 20. století kladen velký důraz. Tzv. masový cestovní ruch pomalu přechází v ekologicky šetrný cestovní ruch. (Hesková, 2006, s. 19-20)

1.5 Základní pojmy cestovního ruchu

V souvislosti s pojmem cestovní ruch vzniká spousta další pojmů, které jsou do tohoto oboru zahrnuty. Slouží hlavně k podrobnějšímu rozdělení účastníků nejen u domácího ale i u zahraničního cestovního ruchu. Důležitým bodem v definování cestovního ruchu i pro jeho statistické sledování byla konference Světové organizace cestovního ruchu, která se pořádala v Ottawě v roce 1991. Zde byly vymezeny pojmy, které se v oblasti cestovního ruchu používají.

- **Stálý obyvatel (Rezident)** - v mezinárodním cestovním ruchu se tímto pojmem označuje osoba, která žije v dané zemi alespoň jeden rok. V domácím cestovním ruchu se jedná o osobu, která minimálně 6 po sobě následujících měsíců žije v jiném místě před příchodem do jiného místa na kratší dobu než 6 měsíců. Jedná se tedy o občany státu a cizince, kteří tyto podmínky splňují.
- **Návštěvník (Visitor)** - v mezinárodním cestovním ruchu je osoba, která cestuje do jiné země než, kde má své trvalé bydliště na dobu, která nepřekračující 12měsíců. Hlavním účelem cesty musí být jiný účel než vykonání výdělečné činnosti v navštívené zemi. U domácího cestovního ruchu se jedná o osobu, která navštíví jiné místo v zemi svého trvalého bydliště na kratší dobu než 6 měsíců. Taky je důležité, aby účelem cesty nebylo vykonání výdělečné činnosti
- **Turista (Tourist)** - dočasný návštěvník, který se zdrží v zemi alespoň 24 hodin. Účast turisty je tedy založena na minimálně jednom přenocování. V závislosti na délce pobytu rozlišujeme:
 - **Turista na dovolené (Holiday maker)** - to znamená turista, který na daném místě stráví více než určený počet dní nebo nocí
 - **Krátkodobě pobývajícím turistu (Short-term tourist)** - ten, který nepřekračuje určitý počet dní nebo nocí a zahrnuje pobyt s alespoň jedním přenocováním
 - **Výletník (Same-day visitor, excursionist)** - návštěvník, který zůstane na navštíveném místě pouze jeden den, aniž by zde přenocoval
- **Zdrojová země** - země s největším počtem turistů
- **Destinace** - tento pojem označuje turistickou oblast
- **Cestování** - rozsáhlejší pojem než cestovní ruch. Může obsahovat třeba cestu do práce, která nepatří do cestovního ruchu
- **Turistika** - jedná se o takovou část cestovního ruchu, která souvisí s pohybovou aktivitou turistů (horská turistika, cykloturistika, vodní turistika atd.)

(Ryglová, 2009, s. 11-12), (Hesková, 2006, s. 13-14)

V roce 1991 se uskutečnila v Ottawě mezinárodní konference týkající se statistiky cestovního ruchu. Tuto konferenci uspořádala Světová organizace cestovního ruchu a přinesla

přesnější vymezení a klasifikaci používání výše zmíněných pojmů a spoustu dalších. Kromě těchto pojmů byla zvolena časová hranice, která odděluje krátkodobý a dlouhodobý cestovní ruch. Jedná se o hranici tří dnů, která však není ve všech zemích akceptována. V Nizozemí, Švýcarsku, Belgii je tato hranice minimálního pobytu v dlouhodobém cestovním ruchu 4 dny a v Německu a Švédsku až 5 dní. Dalším problémem definice nevýdělečného pobytu v rámci cestovního ruchu. Tento pojem nelze jednoznačně určit, protože obsahuje mezi turisty i zaměstnance firmy, kteří jsou označeni jako zástupce podniku na veletrzích, jako účastníci montáží atd. Patří zde i občané, kteří své věci řeší na úřadech sídlících v jiné obci nebo tam, kde mají svého lékaře, školu a další služby. Konference v Ottawě v roce 1991 nám také určila 3 kategorie cestovního ruchu:

- **Vnitřní (Internal tourism)** - patří zde domácí cestovní ruch (domestic tourism). To jsou obyvatelé, kteří mění prostředí v rámci vlastní země, příjezdový ruch (inbound tourism) a návštěvy cizinců v dané zemi.
- **Národní (National tourism)** - obsahuje domácí cestovní ruch a výjezdový cestovní ruch (outbound tourism) a návštěvy obyvatel dané země v cizině
- **Mezinárodní (International tourism)** - rozlišuje nám příjezdový zahraniční a výjezdový zahraniční cestovní ruch

(Foret, 2001, s. 16, 17)

1.6 Typologie cestovního ruchu

V odborné literatuře se nachází řada různých kritérií typologie cestovního ruchu. Rozdělení forem cestovního ruchu na základní je spojeno s rozdělením primárních potřeb, které jsou cílem účasti na cestovním ruchu. Specifické formy se odvíjí od různých spotřebitelských segmentů. S další vývojem společnosti je jich stále větší množství a rozšiřuje se i jejich nabízené možnosti. Rozlišujeme, jestli se jedná o domácí nebo zahraniční ruch podle místa, kde je vykonáný. Dále odlišujeme podle času, zda se jedná o krátkodobý nebo dlouhodobý cestovní ruch a podle způsobu organizace můžeme vymežit skupinový nebo individuální. Pokud jako hlavní kritérium zohledníme motivaci účastníků, to je účel, pro který lidé cestují a tráví čas na cizích místech, mluvíme o druzích cestovního ruchu. Pokud jako základní kritéria bereme různé příčiny, které cestovní ruch ovlivňují a přinášejí důsledky, které přináší, mluvíme o formách cestovního ruchu. (Hesková, 2006, s. 21), (Foret, 2001, s. 17)

1.6.1 Druhy cestovního ruchu

Z hlediska motivace účastníků rozlišujeme následující druhy cestovního ruchu.

Rekreační

Představuje nejširší účast obyvatelstva na cestovním ruchu. Cílem je regenerace a reprodukce fyzické i psychické kondice člověka. Důležitý je výběr vhodného prostředí. Oblíbenými místy jsou hory, lesy, místa u vody. Nejedná se pouze o pasivní odpočinek, ale zahrnuje celou řadu sportovních aktivit, her, zájmů a koníčků. Zvláštním typem v České republice je chataření a chalupaření, zpravidla je krátkodobé na víkend. Tento typ cestovního ruchu má stále větší význam v moderní společnosti, protože se neustále zhoršuje životní prostředí v místě trvalého bydliště a pracoviště. (Hesková, 2006, s. 21), (Foret, 2001, s. 17)

Kulturně-poznávací

Je zaměřen především na poznatky z kultury, historie, tradic a zvyků vlastního i cizích národů. Základním prvkem jsou stavební a architektonické památky (hrady, zámky), umělecká díla, přírodní zajímavosti (pouště, jeskyně, vodopády) a také různé společenské události jako hudební a filmové festivaly a slavnosti a v neposlední řadě návštěvy muzeí, galerií, výstav a archeologických nalezišť. (Hesková, 2006, s. 22)

Náboženský

V praxi je někdy označený jako poutní turistika. Je součástí kulturního cestovního ruchu a jsou v něm zahrnuty tradice světových náboženství. Odlišné jsou náboženské motivy a odmítání označování jeho účastníků jako turistů. Poutním místem může být město, obec, osada nebo krajinný prvek (Assisi, Farima, Jeruzalém, Mekka, Vatikán, svaté hory a řeky apod.) a také církevní památky a účast a církevních obřadech a oslavách. (Hesková, 2006, s. 22-23), (Foret, 2001, s. 17)

Vzdělávací

Částečně jsou v každém typu cestovního ruchu zahrnuty vzdělávací aspekty (poznávání nových míst, kultur, tradic, přírody atd.). Jako samostatnou část však vyčleňujeme takový cestovní ruch, kdy je nejdůležitější motivem cesty další vzdělávání (jazyky, sporty, umělecké a řemeslné znalosti, odborné profesní znalosti). Program cesty a pobytu se poté výrazně přizpůsobuje (např. zájezdy s výukou jazyků, trénování různých sportovních disciplín, jógy, jízda na koni, zájezdy do různých historických, archeologických, kulturních

nebo vědeckých míst s odborným vedením a programem. (Hesková, 2006, s. 23), (Foret, 2001, s. 17)

Společenský

Jde o setkávání příbuzných, utváření společenských vztahů a známostí lidí. Patří zde i různé vzpomínkové akce pro veterány či příznivce významných historických událostí a také klubová turistika. Ta představuje skupinu lidí, které spojují společné zájmy a koníčky, případně podobný životní styl trávení volného času. (Foret, 2001, s. 17)

Zdravotní (Lázeňsko-léčebný)

Je zaměřený hlavně na zdravotní prevenci, rekonvalescenci, rehabilitaci i léčení nemocí převážně v rámci pobytu v lázních nebo jiných střediscích cestovního ruchu s kvalitním zdravotním prostředím. V České republice je mnoho zařízení typu lázeňských míst s přírodními zdroji, odborným personálem a velkou ubytovací kapacitou. Má významnou roli na zdravotním stavu obyvatelstva. Je stále důležitější, protože vrůstá snaha lidí o zdravý životní styl. Obsahuje spoustu zdravotně orientovaných aktivit, jako například rekonvalescenční a preventivně zdravotní pobyty se zaměřením na udržení nebo zlepšení fyzické i psychické stránky člověka (relaxace, redukce váhy, potlačení stresu atd.). Na konci 20. století se rozšiřuje megatrend wellness (péče o tělo, pohoda a krása), který se stává významnou součástí péče o zdraví člověka. Vliv má i rozrůstající se vrstva manažerů, kteří potřebují krátkodobé ale intenzivní zotavení. Produkty zdravotního ruchu můžeme nalézt nejen v lázních ale i v rekreačních střediscích a hotelech. (Hesková, 2006, s. 24)

Sportovní

Využívá zájmu lidí o aktivní odpočinek od každodenního programu. Obsahuje pobyty sportovního typu, zaměřené hlavně na udržování a posílení zdraví. V praxi máme jednoznačně vymezené typy sportovního cestovního ruchu podle druhů sportů (lyžování, turistika, cykloturistika, horská turistika atd.). Speciálním typem je lovecká turistika, která je zaměřená na lov zvěře a rybolov. Lovecká turistika je rozšířená zejména v zahraničním cestovním ruchu. Můžeme zde ještě zařadit pasivní sledování sportů, pokud se jedná o návštěvu sportu mimo své bydliště. (Hesková, 2006, s. 24-25)

Poznávání přírody

Je zaměřen především na poznání přírody a života v ní (fauna a flóra) v podobě návštěvy přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí a dalších jedinečných míst v přírodě. Zájmem turistů je i poznávání divoké přírody (safari, pouště, pralesy, arktické oblasti atd.). Specifickým typem poznávání přírody je tzv. ekoturistika. Ta obsahuje všechny podmínky poznávání přírody a zároveň zohledňuje ekologické chování k přírodnímu prostředí. (Hesková, 2006, s. 25), (Foret, 2001, s. 17)

Dobrodružný

Je spojen s nebezpečím, vlastním testováním psychických i fyzických sil a svých vlastností v boji s přírodou. Významnou součástí jsou adrenalinové sporty jako bungee-jumping, rafting na divokých řekách, skákání z výšek, horolezectví atd. Dobrodružně orientovaní turisté vyhledávají intenzivní zážitky a nebezpečné situace. Krása přírody a život v ní zde jde mírně stranou. (Hesková, 2006, s. 26), (Foret, 2001, s. 17)

Profesní

Obsahuje účast na kongresech, obchodní služební cesty, jednání mezi institucemi a organizacemi, sjednávání obchodní kontraktů, účast na veletrzích a seminářích, výstavách a také incentivní cestovní ruch (oceňující, odměňující a povzbuzující). Ten má zlepši vztahy se zaměstnanci a někdy i se zákazníky. Je spojen s profesní činností a probíhá v pracovním čase účastníků, ale obvykle obsahuje i aspekty cestovního ruchu, který je realizován ve volném čase. (Hesková, 2006, s. 26), (Foret, 2001, s. 18)

Politický

Cestovní ruch orientovaný na sjezdy, mítinky a jednání politických stran. (Foret, 2001, s. 18)

Nákupní

Cestovní ruch orientovaný na cestování za nákupy. (Foret, 2001, s. 18)

1.6.2 Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu rozdělujeme na základě okolností, které ho ovlivňují a důsledků, které přináší.

Typy cestovního ruchu dle místa realizace (geografické hledisko)

Členění podle území, na kterém cestovní ruch probíhá. Místo realizace dělí cestovní ruch na:

- **Domácí cestovní ruch**, kdy účastníci nepřekračují hranice státu své země, ve které trvale sídlí.
- **Zahraniční cestovní ruch**, při kterém vždy dochází k překročení hranice jednoho nebo více států. Rozlišujeme zahraniční cestovní ruch pasivní (výjezdový, outgoing), kdy občané dané země vyjíždí do zahraničí a zahraniční cestovní ruch aktivní (příjezdový, incoming), kdy přijíždí zahraniční turisté do dané země.
- **Tranzitní cestovní ruch**, kdy se jedná o průjezd účastníků ze zahraničí přes území projížděného státu do jiného cílového státu bez přenocování nebo v rámci lhůty určené projížděným státem a také zde můžeme zahrnout pohyb cestujících v prostoru pro mezipřistání letadla, kde však nedochází k celnímu odbavení a pasové kontrole.
- **Vnitřní cestovní ruch** zahrnuje všechny cestovní ruch na území určitého státu. Patří zde cesty obyvatel po vlastní zemi a aktivní (příjezdový) cestovní ruch.
- **Národní cestovní ruch** obsahuje veškerý domácí a pasivní (výjezdový) cestovní ruch obyvatelstva určitého státu.
- **Mezinárodní cestovní ruch** (International tourism) obsahuje veškerý aktivní i pasivní cestovní ruch při kterém dochází k překročení státní hranice

Typy cestovního ruchu dle způsobu financování

- **Ve volném cestovním ruchu (komerčním)** si účastníci platí náklady v celém rozsahu ze svých vlastních finančních prostředků
- **Vázaný cestovní ruch (sociální)** je typický tím, že část nákladů z účasti na cestovním ruchu je zaplacená příspěvkem nějaké organizace nebo instituce.

Typy cestovního ruchu dle délky pobytu

- **Krátkodobý cestovní ruch** zahrnuje dobu pobytu do 3 přenocování
- **Dlouhodobý cestovní ruch** je charakteristický tím, že účastník má délku pobytu delší než na 3 přenocování

Typy cestovního ruchu dle způsobu účasti - zabezpečení cesty

- **Organizovaný**, kdy cestu a pobyt organizuje cestovní kancelář nebo nějaký jiný subjekt, který nabízí zprostředkovatelské služby a účastník si zakoupí kompletní zájezd
- **Neorganizovaný**, kdy si pobyt a veškeré služby s ním spojené zajišťuje účastník sám

Typy cestovního ruchu dle počtu účastníků

- **Individuální** cestovní ruch je takový, kdy účastník cestuje sám, popřípadě se svou rodinou
- **Kolektivní** neboli také skupinový cestovní ruch je organizován hromadně pro různé kolektivy. Patří zde také tzv. klubová turistika (cestovní ruch se společenskými motivy).

Typy cestovního ruchu dle vztahu k platební bilanci

Zde je zohledněno hlavně kritérium působení cestovního ruchu na národní ekonomiku ve vztahu k zahraničí a na jeho vliv na platební bilanci státu u zahraničního cestovního ruchu.

- **Zahraněční cestovní ruch aktivní** zahrnuje příjezdy zahraničních turistů do dané země, při kterých dochází k inkasu devizových příjmů spotřebou zboží a služeb. Má kladný vliv na platební bilanci státu. Přináší nám podobný účinek jako export zboží a proto bývá někdy nazýván neviditelným exportem.

- **Zahraniční cestovní ruch pasivní** přináší devizové výdaje, které jsou způsobeny výjezdy obyvatel daného státu do zahraničí. Má pasivní vliv na platební bilanci státu a obdobný vliv jako dovoz zboží a proto se někdy označuje jako neviditelný import.

Typy cestovního ruchu podle vlivu na životní prostředí

- Při **tvrdém turismu** se nebere ohled na životní, sociální a kulturní prostředí. Patří zde masový turismus ve všech podobách.
- Při **měkkém turismu** se účastníci snaží chránit své životní prostředí a trvale tak udržovat rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti.

Typy cestovního ruchu podle převažujícího prostředí pobytu

Při tomto dělení mají jednotliví účastníci odlišné nároky na služby.

- **Městský cestovní ruch** obsahuje zejména návštěvy turisticky zajímavých měst, jejich památek a dalších atrakcí, ale i života v nich.
- **Venkovský cestovní ruch** se odehrává v klidném prostředí venkova. Rozvíjí se specifická forma cestovního ruchu a to agroturistika. Účastníci tráví čas na farmách, statcích a jiných zemědělských objektech, kde se věnují zemědělským činnostem.
- **Lázeňský cestovní ruch** zahrnuje zejména pobyty spojené s léčením.
- **Střediska cestovního ruchu** jsou místa různého charakteru, jako horská, přímořská střediska určené k cestovnímu ruchu.

Ostatní typy cestovního ruchu

Používá se spousta dalších hledisek a kritérií pro dělení cestovního ruchu. Můžeme zmínit například dělení dle ročního období, dle způsobu ubytování, dle použitého dopravního prostředku, dle cíle cesty, dle destinace a mnoho dalších.

(Indrová, 2009, s. 18-26), (Rygllová, 2009, s. 13-15)

2 TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Trvale udržitelný rozvoj je celosvětově známý pojem. Existuje celá řada definic, které se snaží vyjádřit jeho podstatu. Obecně můžeme definovat trvale udržitelný rozvoj jako zachování přírodního a kulturního dědictví, při rovnovážném hospodářském a sociálním rozvoji daného území, s ohledem na ekologii. Ve všeobecné rovině je známý jako pojem, jehož problematika dosahuje globálních měřítek a odráží vzájemnou závislost mezi prostředím a územním rozvojem v pokusu o dosažení kvalitnějšího života pro každého. Podmínkou je, aby každá generace opustila životní prostředí minimálně ve stejném, ideálně v lepším stavu, než ho našla. Trvale udržitelný rozvoj vnikal od 60. let 20. století a největší vývoj zaznamenal na počátku 90. let 20. století. Na konferenci v Riu de Janeiro z roku 1992 byla přijata další definice trvale udržitelného rozvoje. „Trvale udržitelný rozvoj je takový, který současným i budoucím generacím zachová možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a současně nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů. (Indrová, 2007, s. 71), (Vaško, 2002, s. 3-7), (Zelenka, 2010, s. 200)

2.1 Základní charakteristické rysy trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu

Jako základní charakteristické rysy trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu můžeme označit:

- Cestovní ruch s ohledem na kvalitu zážitků.
- Cestovní ruch, který je postaven na činnostech, které respektují charakter místního regionu.
- Cestovní ruch, který využívá místní zdroje (snaha o snížení spotřeby energie, řízení třídění odpadu, recyklační technologie).
- Cestovní ruch, který neomezuje jiné odvětví při uplatňování principů udržitelnosti.

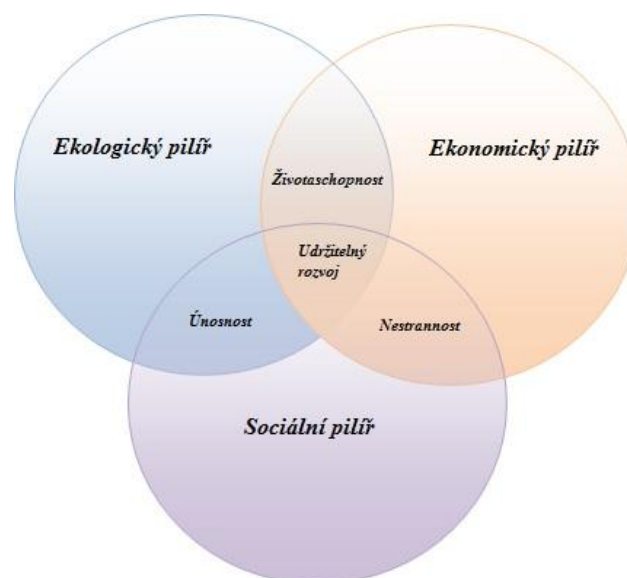
(Vaško, 2002, s. 3-7)

2.2 Tři pilíře udržitelného rozvoje

Trvale udržitelný rozvoj zahrnuje tři základní pilíře:

- Ekologický
- Sociální
- Ekonomický

Pro dosažení trvale udržitelného rozvoje je důležité, abychom dosáhli rovnováhy mezi jednotlivými pilíři. Podle ekonomického hlediska je území definováno jako produkce, distribuce a spotřeba a z toho vznikající rivalita mezi jednotlivými konkurenčními subjekty o možnost využívat území. Využití daného území z ekologického hlediska se definuje jako prostředek pro spotřebu přírodních zdrojů a produkci odpadu. Ze sociálního pohledu je území prostředím mezilidských vztahů a soutěživosti jednotlivců a také zájmových skupin o přírodní zdroje. Vztahy mezi pilíři udržitelného rozvoje a také různými aktéry bývají obvykle konfliktní. U ekonomického pilíře je důležité, aby udržitelný rozvoj byl ekonomicky efektivní a také, aby zdroje byly využívány budoucími generacemi. Podstatou ekologického pilíře je spojení turismu s ekologickými procesy a biologickými zdroji. Rozvoj sociálního pilíře obsahuje zvyšující se kontrolu lidí, při které je důležité spojit kulturu a hodnoty místních obyvatel. (Ústav územního rozvoje, 2010), (Palatková, 2011, str. 150-151)

Obrázek 1 Tři pilíře udržitelného rozvoje (Zdroj: Eco-toursportugal, vlastní zpracování)

2.2.1 Ekologický pilíř

Aby vývoj životního prostředí mohl být trvale udržitelný, je nezbytné splňovat následující podmínky:

- Intenzita upotřebení obnovitelných zdrojů nesmí přesahovat rychlost jejich obnovy
- Intenzita užívání neobnovitelných zdrojů by neměla přesahovat rychlost, při které se tvoří trvale udržitelné obnovitelné náklady
- Intenzita znečištění nesmí dosáhnout kapacity přizpůsobení životního prostředí

V současné době tyto podmínky nejsou společnosti dodržovány. Vývoj je založen na spotřebě a využití neobnovitelných zdrojů, hlavně energetických zdrojů a také na zástavbě území. Mezinárodní organizace se v poslední době snaží tuto negativní činnost omezit a zastavit. Organizace vytváří různé legislativní nařízení, směrnice a dohody. Rozvinuté země spotřebují největší část neobnovitelných přírodních zdrojů na úkor méně rozvinutých zemí. (Ústav územního rozvoje, 2010)

2.2.2 Sociální pilíř

U sociálního pilíře je velmi důležitá soudržnost. Abychom mohli sledovat sociální rozvoj společností v členských zemích, byl prostřednictvím OSN zavedený Index lidského rozvoje, který se skládá ze tří částí:

- Index předpokládané délky života
- Index vzdělávání
- Ekonomický index, který vzniká z hrubého domácího produktu na obyvatele

Další index v sociální oblasti je nazýván Freedom in the world, který obsahuje srovnání občanských svobod a politických práv. Měli bychom dále zmínit index vnímání korupce Transparency international a také index zabývající se selhávajícími státy Failed state index. Zmíněné indexy se používají pro odhalení rozdílů mezi evropskými státy, kdy se porovnávají s hodnotami indexu lidské rozvoj HDI. Jedná se především rozdíly vznikající z odlišné demokracie, stanovení právních hodnot a z rozdílných úrovní příjmů a také z předpokládané délky života. (Ústav územního rozvoje, 2010)

2.2.3 Ekonomický pilíř

Nespotřebujeme více, než jsme vyprodukovali, celkové bohatství označujeme jako základní kapitál. Toto tvrzení je stěžejní pro ekonomický pilíř. Podle světové banky je základní kapitál složený z přírodního kapitálu, vyrobeného kapitálu a nepostižitelného kapitálu, kte-

rý nám vytvoří lidé, vzdělání a instituce. Narušit rovnováhu trvale udržitelného rozvoje může ekonomický růst, který úzce souvisí s růstem produkce. Toto narušení často způsobuje poškození nebo ztráta přírodních zdrojů. Ekonomické vědy se při své činnosti snaží, aby dlouhodobě dosahovaly ekonomického růstu. Mezi ukazatele, které jsou stěžejní pro ekonomický růst, můžeme zařadit HDP. Ten obsahuje ty aktivity, které zajišťují prosperitu. Například v případě zbrojní výroby nebo u některých druhů zemědělské výroby však činnosti nejsou ekologicky šetrné a na životní prostředí působí negativně (např. zničení půdy). Z ekonomického hlediska je důležité, aby byl ekonomický růst dosažen inovací, intenzifikací a vyšší produktivitou lidské práce. Ekonomický pilíř úzce souvisí se sociálním pilířem. (Ústav územního rozvoje, 2010)

3 ANALYTICKÉ METODY PRÁCE

3.1 Geografická analýza

Faktory působící na cestovní ruch můžeme rozdělit do tří základních skupin – faktory lokalizační, realizační a selektivní. Tyto faktory můžeme označit jako předpoklady rozvoje cestovního ruchu v dané oblasti. Lokalizační faktory (hezké přírodní a společenská místa) vytváří fyzické podklady pro uspokojení potencionální poptávky. O využití těchto faktorů rozhodují faktory realizační (doprava, ubytování, jiné služby) a také selektivní faktory (politická situace, spolupráce, řízení, názor hostů na území). Podstatné je to, že cestovní ruch je hlavně ekonomická aktivita. Výše uvedené faktory mají významný vliv na cestovní ruch, proto je důležité zkoumat a posuzovat je z obchodního pohledu. Musíme zjistit jaká je úspěšnost a kvalita území, jehož faktory jsou analyzovány, z hlediska ekonomické využitelnosti v rostoucí konkurenci. Nesmíme zapomenout na ekologickou a sociokulturní udržitelnost. (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011, s. 34)

3.1.1 Lokalizační faktory

Jako lokalizační faktory označujeme faktory, které se vyskytují pouze na území, kde se destinace nachází a jsou víceméně neměnné. Prvním typem lokalizačních faktorů jsou přírodní podmínky (klíma, tvar terénu, vodní poměry, přírodní atrakce a také rostliny a živočichové. Druhým typem jsou společenské atraktivita, které vznikají a existují díky lidské činnosti (gastronomie, zvyky, trařice, památky aj.). Lokalizační faktory jsou ty, které můžeme očima vidět a také by měly určit, jak se v daném území může cestovní ruch rozvíjet. Například chladné oblasti jsou vhodné pro zimní sporty a naopak teplejší oblasti jsou vhodné pro cyklistiku, vodní sporty a také lázeňství, které je podmíněno výskytem přírodních léčivých zdrojů.

U přírodních podmínek můžeme uvést pravidlo, že nejlepší předpoklady pro cestovní ruch mají destinace, kde je příjemné klíma, neobvyklá modelace terénu, zajímavé rostliny nebo živočichové. Z těchto důvodů jsou vyhledávány horské oblasti, oblasti s příznivými hydrologickými poměry (moře, řeky, jezera, gejzíry aj.) a v neposlední řadě místa se zachovalou faunou a florou (národní parky). Nejdůležitější a nejnavštěvovanější jsou destinace, které jsou oceňovány jako historické dědictví, jsou něčím unikátní a jsou uvedeny v UNESCO.

Pro společenské atraktivita platí obecné pravidlo – čím větší počet obyvatel v destinaci, tím více je zde společenských atraktivit. Velký význam mají především památky. Ty nej-

významnější jsou památky kulturního dědictví zapsané ve Světovém seznamu UNESCO a také národní památky. V poslední době je více populární gastronomie a atraktivní jsou i jednotlivé události, zvyky a slavnosti a také roste význam umělých atrakcí, jako jsou například zábavní a vodní parky. (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011, s. 34-35), (Ryglová, 2009, s. 28)

3.1.2 Realizační faktory

Realizační faktory obsahují zejména dopravu a infrastrukturu služeb cestovního ruchu. Umožňují danou oblast dosáhnout a využít. Bez dostatečné kapacity služeb není možné technicky využít možnosti území. Bez dostačující nabídky služeb s danou úrovní nelze dobře sestavit kvalitní turistické produkty a tím ani oblast využít na trhu. Bez uspokojující kvality služeb i při dostatečné kapacitě nemůžeme dlouhodobý ekonomický přínos cestovního ruchu zvýšit ani ho udržet. Pro vyhodnocení kvality realizačních faktorů se užívá mnoho různých kritérií. Například můžeme zmínit počet lůžek k přenocování, velikost a kvalita přepravních zařízení, skladba a počet turistů dané lokality, počet míst u stolu ve stravovacích zařízeních a mnoho dalších. (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011, s. 36-37), (Ryglová, 2009, s. 28)

3.1.3 Selektivní faktory

Lokalizační faktory jsou vidět. Pomocí realizačních faktorů k nim získáváme přístup a také možnost, kde přespát, kde se stravovat atd. Selektivní faktory zajišťují, aby turisté zvolené destinace vůbec navštívili. Stimulují vznik a rozvoj cestovního ruchu na straně poptávky. Selektivní faktory se dělí na objektivní a subjektivní. Mezi objektivní patří ekonomické, politické, demografické, ekologické, administrativní, sociální, pracovní a materiálně-technické. Do subjektivních faktorů spadá celá řada psychologických faktorů a faktorů, které jsou ovlivněny kulturní úrovní obyvatel, reklamou atd. Psychologické vlivy jsou spojeny se čtyřmi základními psychologickými jevy – motivací, vnímáním, učením a postoji. (Ryglová, 2009, s. 26), (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2001, s. 39)

3.2 SWOT analýza

SWOT analýza je nástroj užívaný pro zjištění vnitřních silných a slabých stránek a vnějších příležitostí i hrozeb v marketingu a managementu. Zkratka SWOT je zkratkou slov z

angličtiny: **Strenghts** (přednosti), **Weaknesses** (nedostatky), **Opportunities** (příležitosti) a **Threats** (hrozby). Představuje především kombinaci dvou dílčích analýz S – W a O – T. Smysl této analýzy je v klasifikaci a ohodnocení jednotlivých faktorů, které jsou rozděleny do čtyř základních skupin. Analýzou jednotlivých faktorů silných a slabých stránek a také příležitostí a hrozeb nám vznikají další nové informace, které charakterizují jejich vzájemnou interakci. Po uskutečnění analýzy je důležité maximalizovat přednosti a minimalizovat hrozby. Některé faktory mohou patřit do více skupin SWOT analýzy. Ta je jedním z nástrojů marketingového plánování. Jako cíl SWOT analýzy můžeme označit snahu zobrazit současnou strategii firmy a také jak je firma schopna ustát změny, které v prostředí vznikají. Mezi silné stránky se zařazují skutečnosti, které přinášejí výhody firmě i zákazníkům. Mezi slabé stránky patří faktory, které ve firmě příliš nefungují nebo nemají takovou úroveň jako v jiných firmách. Jako příležitosti můžeme označit faktory, které zvyšují poptávku nebo firmě mohou přinést úspěch a nové zákazníky. Hrozby naopak poptávku snižují a také mohou negativně působit na zákazníka. (Zelenka, 2010, s. 45, 50), (Jakubíková, 2008, s. 103)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA VALAŠSKÉHO REGIONU

Na severovýchodě České republiky se nachází oblast Valašského regionu, kterou tvoří pohří moravskoslezských Beskyd, Javorníků a Vsetínských vrchů. Území regionu nelze jednoznačně s přesností vymezit, kromě východní hranice se Slovenskou republikou. Někdy nepředstavoval samostatný politický, správní nebo etnický celek. V odborné literatuře se můžeme setkat dělením Valašska na jádro regionu, okraj a další přechodné oblasti. Mezi hlavní oblasti, které jsou označovány jako jádro, můžeme zařadit Vsetínsko, Rožnovsko, Horní Vsacko, oblasti kolem Valašského Meziříčí na severu a kolem Valašských Klobouk na jihu. Za okraj Valašského regionu jsou považovány obce Slavičín a Vizovice a mezi přechodné oblasti patří oblasti kolem města Zlín označovány jako Podřevnicko, které je přechodem mezi Hanou, Slováckem a Valašskem, ale největším dílem patří právě k Valašsku. (Destinační management Moravsko-Slezský, 2005)

Obecně je Valašský region vytvořen mikroregiony Rožnovsko, Valašskomeziříčsko-kelečsko, Valašsko-horní Vsacko, Hornolidečsko a některými obcemi, které do zmíněných regionů nepatří. Protože hranice Valašska nejsou přesně určeny, používají se obvykle statistické údaje okresu Vsetín, který je jádrem regionu a do kterého patří všechny níže uvedené obce jednotlivých regionů. (Destinační management Moravsko-Slezský, 2005)

- **Rožnovsko** – Horní Bečva, Dolní Bečva, Prostřední Bečva, Hutisko-Solanec, Rožnov pod Radhoštěm, Střítež nad Bečvou, Valašská Bystřice, Vigantice, Zubří
- **Valašsko Meziříčsko-kelečsko** – Branky, Choryně, Jarcová, Kelč, Kladruby, Kunovice, Lešná, Loučka, Mikulůvka, Oznice, Podolí, Police, Valašské Meziříčí, Velká Lhota, Zašová
- **Horno-lidečsko** – Francova Lhota, Horní Lideč, Lačnov, Leskovec, Lidečko, Lužná, Prlov, Pozděchov, Seninka, Střelná, Študlov, Ústí, Valašská Polanka, Valašská Senice
- **Další obce Valašska** – Hošťálková, Jablunka, Kateřinice, Klenov, Lhota u Vsetína, Liptál, Malá Bystřice, Pržno, Ratiboř, Růžďka

Valašsko má bohatou historii a také mnoho kulturních i přírodních památek. Od jiných území Moravy se tedy region odlišuje zejména přírodními podmínkami, historickou tradicí a kulturou svých obyvatel. Vznikla zde velmi zajímavá oblast, která je typická svou zvláštní kulturou, lidovou architekturou a silnou fólklórní tradicí. Prostředí tvoří zejména smrko-

vé lesy, louky a hory. Nejvyhledávanějším místem regionu je horské sedlo Pustevny, nej-památnější horou je Radhošť, krásou krajiny je zajímavý vrch Soláň. Horské hřebenů nám umožňují krásné výhledy, které za příznivého počasí dosahují až k slovenským pohořím Malé Fatry. Nejvýznamější řekou regionu je Bečva, která se dělí na Bečvu Vsetínskou a Rožnovskou. Tyto dva toky se spojují ve Valašském Meziříčí. Nejpopulárnější kulturní památkou je známé Valašské muzeum v přírodě nazývané časo jako Skanzen, jehož návštěvnost je srovnatelná s návštěvností Pražského hradu. Jedná se o specifické centrum lidového stavitelství, ve kterém jsou umístěny dřevěné stavby z 18. století.

Jedinečnost Valašského regionu inspirovala mnoho básníků, spisovatelů, malířů i hudebních skladatelů. Ve zdejších muzeích a galeriích můžeme vidět díla známých současných fotografů, malířů a sochařů. Své místo si najde i hudba. V regionu se pořádá mnoha hudebních akcí. Jsou pořádány koncerty klasické i populární hudby. Důležitou součástí Valašské kultury je zejména folklór, který je udržován četnými tanečními i pěveckými soubory. Různé folklórní akce se konají během celého roku. Region je velmi zajímavý i pro sportovce. V letním období především pro pěší turistiku a cykloturistiku a v období zimním jsou zde ideální podmínky pro lyžování. (Infosystem.cz, ©1998-2013a)

Obrázek 2 Mapa Valašska (Zdroj: Sušeň, Pavel, ©2008)

4.1 Turisticky zajímavá centra

Rožnov pod Radhoštěm

Rožnov pod Radhoštěm se, jak již napovídá název, nachází v blízkosti hory Radhošť. Populární je zejména díky Valašskému muzeu v přírodě, které je největší ve střední Evropě. Můžeme zde vidět tradiční řemesla, pěstování rostlin a chov dobytka. (Infosystem.cz, ©1998-2013a)

Valašské Meziříčí

Město leží na soutoku řek Vsetínská a Rožnovská Bečva a stalo se významným dopravním uzlem. Vzhledem k poloze můžeme Valašské Meziříčí označit jako vstupní bránu do Moravskoslezských Beskyd. Mezi nejznámější památky patří Zámek Žerotínů a Zámek Kinských. A nachází se zde i hvězdárna. Město má okolo 27 tisíc obyvatel. (Infosystem.cz, ©1998-2013a)

Velké Karlovice

V podhůří Javorníků a Beskyd je situováno město Velké Karlovice. Obec patří svou rozlohou o velikosti 82km² mezi největší obce České republiky. Dominantou města je Karlovské muzeum, které zobrazuje život na Valašsku a ročně ho navštíví tisíce lidí. V okolí města jsou ideální podmínky pro sport. Populární je zejména cyklistika, lyžování a turistika. (Infosystem.cz, ©1998-2013a)

Vizovice

Město ležící na pomyslné hranici Valašska je známé především díky výrobě destilátů a tradičního pečiva. Pořádají se zde pravidelné exkurze v palírně slivovice. Dominantou města je barokní zámek. Historické jádro je městskou památkovou zónou (Infosystem.cz, ©1998-2013a)

Vsetín

Vsetín se stal významným centrem Valašska. Město má bohatou historii, mnoho památek i nádhernou přírodu. Nachází se severovýchodně od krajského města Zlín na okraji Beskyd a lidé zde žijí pestrý kulturní i sportovní život. Mezi nejznámější místa ve Vsetíně patří městský zámek. Žije zde přibližně 27 tisíc obyvatel. (Web studio dat, 2005)

4.2 Historie Valašského regionu

Původ Valachů byl dlouhá léta považován za tajemství a nejistotu. Historici se již od poloviny minulého století dohadují o tzv. rumunském původu Valachů. Tuto teorii opírali o bytí knížectví Valachie v Rumunsku, ve Valašském nářečí se objevovaly rumunská slova a

důležité bylo také, že je Salašnický způsob hospodaření v horách se velmi podobal tomu Rumunskému. Jiní historici zase opírali svou teorii o historii osídlení a jazyk. Vyjimečnosti ve Valašské kultuře označovali jako slovanské archaismy. Protože se v posledních desetiletích podařilo získat další fakta z historie, názory vědců se začínají sjednocovat. Na Valašsku se ve 13. a 14. století usídlili pastevcí, podle kterých je region pojmenován. V 16. století se v moravských horách začali objevovat jiní lidé, kteří se na Valašsko přemístili ze sousedních uherských karpatských pohoří. V době Valašské kolonizace od 14. do 17. století se tedy dostali Valaši na Moravu migrací Valašských pastýřských kmenů z území současného jižního Rumunska podél karpatského oblouku směrem na západ. Na své cestě Valaši postupně přestali používat původní jazyk. Zachovali jen některá slova ze svého nářečí. Na druhou stranu si velkou část své kultury a různé hospodářské zvyky.

Dnešní zajímavá lidová architektura a silná tradice folklóru vznikla spojením kulturních zvláštností, které mají odlišné hranice rozšíření. Objektívni znaky nám tedy k vymezení nepomohou, zaměříme se proto na znaky subjektivní. Podle těchto znaků je Valašsko všude tam, kde jsou lidé považováni za Valachy. Problémem je, že se k Valachům hlásí neustále více Moravanů i ze sousedních regionů, kteří však s Valaškem nemají nic společného. Nejsou uživatelé ani dědici kulturně-historického dědictví a také nejsou nositeli lidových tradic. (Vencálek, 1993, s. 24-26), (Destinační management Moravsko-Slezský, 2005), (Valašské muzeum v přírodě, ©2010a)

5 FAKTORY PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU NA VALAŠSKU

V této kapitole budou analyzovány faktory, které mohou být přínosné pro rozvoj cestovního ruchu. Jak již bylo zmíněno v teoretické části, faktory se dělí do tří skupin na lokalizační, realizační a selektivní. Předpoklady budeme analyzovat zejména na základě dat Českého statistického úřadu, a protože nemůžeme přesně definovat hranice Valašského regionu, použijeme také pomocí údaje pro okres Vsetín. Na závěr analýzy faktorů pro rozvoj cestovního ruchu zhodnotíme potenciál regionu pro tento rozvoj.

5.1 Lokalizační faktory

Jako lokalizační faktory označujeme především přírodní podmínky a společenské atraktivitu. Rozhodující je především geografická poloha, kulturní památky a tradice.

5.1.1 Přírodní podmínky

Horopis

Valašsko je jeden z nejhornatějších a nejlesnatějších regionů v České republice. Nízko položená území jsou často zaplavena. Valašsko má velmi členitý zemský povrch, který má rozpětí 944 m. Mezi nejvýznamnější vrchy v regionu patří Malý Javorník (1019 m. n. m.), velice známá hora Radhošť (1129 m. n. m.), krásný vrch Soláň (861 m. n. m.) a také nejnavštěvovanější vrchol Valašského regionu Pustevny (1018 m. n. m.). V oblasti regionu můžeme najít spoustu skal, puklů a jeskyní. Údolí je často lemováno příkrými svahy. Zajímavými místy jsou Pulčínské skály, které se nacházejí v blízkosti Francovy Lhoty, Lačnovské skály a Čertovy skály. Velkou část, více než 30% území Valašska, pokrývá CHKO Beskydy. (ČSÚ, ©2013), (Orthes, ©2001-2003)

Hydrologické předpoklady

Správní území Valašska je téměř identické s hranicemi povodí. Značná část povodí spadá do povodí Dunaje a menší část patří do povodí Odry. Nejvýznamnější řekou tohoto území je Bečva, která se dělí na část Rožnovskou (délka toku je 36 km a plocha povodí téměř 254 km²) a část Vsetínskou (délka tohoto toku je 59 km a plocha povodí měří 734 km²). Bečva se vlévá do Černého moře, jako levý přítok řeky Moravy. Značně rozsáhlá je soustava tekoucích vod. Na druhou stranu stojatých vod je v regionu velmi málo. Z celkové vodní plochy 983 ha připadá 6% na rybníky a potoky, které jsou využívány na chov ryb. Nejznámější vodní nádrž na území je přehrada Bystřička, jejíž kamenná hráz dosahuje výšky

36,5 metrů, její plocha má velikost 38 ha, je využívána zejména k rekreaci a slouží také k zachycování povodňových přívalů. Největší vodní plochu v regionu zaujímá nádrž Stanovice, která má rozlohu 50,8 ha a je určena pro zásobování Vsetínska, Valašských Koubouk a Zlínska pitnou vodou. Další vodní plochy v regionu patří vodní nádrži Horní Bečva, jejíž plocha je o velikosti 15 ha a přírodnímu koupališti Na Stanoch, které je mezi turisty velmi populární. Koupaliště je umístěno mezi Novým Hrozenkovem a Karolínkou a často se označuje jako Balaton. U této nádrže o rozloze 9,5 ha se nachází lyžařský akrobatický můstek. Poslední dvě zmíněné vodní nádrže jsou nejpopulárnější přírodní místa ke koupání. V regionu můžeme nalézt několik dalších menších nádrží, koupališť a rybníků. Je zde také evidováno 40 pramenů. (ČSÚ, ©2013), (Nekuda, 2002, s. 42), (Šarmanová, 2008, s. 55)

Klimatické předpoklady

Valašský region patří k mírně teplým oblastem, místa v regionu se však klimatickými podmínkami mírně liší. Chladná oblast je hlavně kolem města Velké Karlovice, kde se často hromadí chladný vzduch a sněhová pokrývka. Toto město je proto nejvyhledávanější destinací v zimě, kdy je možnost lyžování. Obdobně hornatý reliéf má také oblast mezi Hostýnskými vrchy a Vizovickými vrchy, podél hřebenů Javorníků a Vsetínských vrchů, kde je klima mírně teplé, poměrně vlhké se značným poklesem teplot v zimním období. Kolem Valašského Meziříčí se nachází mírně teplá a vlhká oblast, která je však v zimě velmi chladná. Region je vhodný pro lidi, kteří mají rádi chladné počasí během celého roku. Malou část regionu, která se nachází od Lužné až po Študlov, vyznačuje mírně teplé a vlhké podnebí s poměrně chladnou zimou. (Nekuda, 2002, s. 44)

Fauna

V regionu se poměrně často objevují velké šelmy. Zejména ve východní části Beskyd můžeme vidět medvěda hnědého a podél hranice se Slovenskem se občas vyskytují vlci a na celém území se objevují kuny lesní a kuny skalní. K nejvzácnějším a kriticky ohroženým druhům objevujícím se na Valašsku patří rys ostrovid, jeřábek lesní, čáp černý, strakapoud bělohřbetý kos horský a datlík tříprstý. Obvykle jsou zde přítomni také různí hmyzožravci a hlodavci. Patří mezi ně například zajíc polní, ježek západní, křeček polní a plch velký. V jeskyních tráví život netopýři a na území se taky ve velké míře vyskytují plazi, jako užovka obojková, ještěrka obecná, ještěrka živorodá, slepýš křehký a ve vyšší nadmořské výšce i zmije obecná, která se vyskytuje zřídka, a také vzácní pavouci sklípkan černý a

křížák pruhovaný. Mezi ptáky objevující se na Valašsku patří zejména sova pálená, sýček obecný, strnad zahradní, čáp černý a dudek chocholatý. Ve velkém počtu zde žijí i čmeláci a motýli. (Nekuda, 2002, s. 46)

Flóra

Z hlediska lesnatosti je Valašský region na třetím místě za Jabloncem nad Lysou a Jeseníkem. Lesy pokrývají více než 50% z celkové plochy, kterou zabírají v pořadí smrky, buky, jedle a dále modřín, borovice, břízy a javory. Původně lesy regionu obsahovali zejména listnaté stromy a buky. V oblasti Valašska jsou i některé stromy, které jsou velmi vzácné a chráněné, jako tisy červené a duby letní. Jen asi 30% zabírá zemědělská plocha, která nemá ideální strukturu. Hodně rozsáhlé v této oblasti také louky, které pokrývají asi 26% území. Jedná se o louky svahové, horské a údolní, které mají velmi odlišné rostlinné společenstva. V regionu můžeme najít až 29 druhů orchidejí. (Kovaříková, 2009, s. 46), (Nekuda, 2002, s. 47)

5.1.2 Společenské atraktivity

Čertovy skály

Přírodní památka umístěna na okraj Lidečka, která se nazývá Čertovy skály, je důležitým místem pro cestovní ruch na Valašsku. Skály jsou tvořeny nápaditým dlouhým pískovcovým hřebenem, ze kterého vycházejí jednotlivé vrcholky, které jsou například pojmenované Plochá, Čertova stěna, Hladká nebo Kolébka. V současné době jsou skály populární zejména mezi horolezci. (Hrady.cz, ©1995-2013a)

Karlovské muzeum

Karlovské muzeum je umístěno v historickém centru Velkých Karlovic. Skládá se ze dvou budov památkově chráněného objektu, ve kterých můžeme vidět výstavu charakteristického obrazu ze života lidí této části Valašského regionu. Expozice pochází z 19. století. V nádherných prostorách budov jsou tyto výstavy výtvarného umění uskutečňovány pravidelně a poskytují nám unikátní atmosféru Karlovského muzea. (Velké Karlovice, ©2007)

Kotel Panny Marie Sněžné

Dřevěný kostel zasvěcený Panně Marii Sněžné se stal nejvzácnější památkou Velkých Karlovic. Stavba byla dokončena roku 1754, kdy také v den otevření proběhla první mše. Kos-

tel je vybudován ve stylu lidového baroka. V kostelním areálu se nachází také katolický hřbitov, na kterém jsou pochovány významné osobnosti města. (Hrady.cz, ©1995-2013b)

Přehrada Bystřička

Přehrada Bystřička s kamennou hrází byla vytvořena jako jedna z menších nádrží za účelem zajištění vody pro zásobování průplavu Dunaj – Odra – Labe. V současné době je přehrada využívána jako ochrana před povodněmi, pro sportovní rybaření a zejména jako rekreační středisko pro turisty během letního období. (OÚ Bystřička, 1999-2013)

Pulčínské skály

V Moravské části Karpat se nacházejí Pulčínské skály, které vytvářejí největší pískovcové skalní město na Moravě. Skály se skládají z drobných i větších skalních stěn, suti a jsou umístěny nedaleko Čertových skal v Beskydech, kde se staly vyhledávaným místem především horolezců. (Marfa, ©1999-2013)

Pustevny

Až do roku 1874 žili v horském sídle poustevníci, po kterých bylo dnes populární turistické a lyžařské místo pojmenováno. Ve středisku se nachází krásné dřevěné stavby, které nechal postavit známý slovenský architekt Dušan Jurkovič. Při projektování budov se inspiroval v lidovém slohu. Na pustevny se můžeme dostat i lanovkou, která vede z města Trojanovice. V zimním období se každoročně pustevny stávají navštěvovaným místem pro lyžaře. V areálu se nachází 9 sjezdek a 11 lyžařských vleků. Na území Pusteven se nachází hora Radhošť, která je spojena s mnoha pověstmi a pojmenována po pohanském bohu slunce války a vítězství Radegastovi. Roku 1955 byl Radhošť prohlášen za národní přírodní rezervaci. Na vrcholu hory je umístěna také kaple svatého Cyrila a Metoděje. (Pcentrum, 2011)

Obrázek 3 Pustevny (Zdroj: Pcentrum, 2011)

Rožnovské pivní lázně

Rožnovské pivní lázně jsou lázně zcela odlišného typu od lázní klasických. Výsledkem procedury lázní je kombinace alternativního léčení, které vytvořili staří Egypťané s lázeňskými a fyzioterapeutickými postupy východního světa. Pivní koupele jsou populární již z lidového léčení. Provozovatelé lázní věří, že šťastný život v lásce, zdraví, hojnosti a prosperitě lze žít, pokud dosáhneme dokonalou harmonii těla a duše. (Rožnovské pivní lázně, 2006)

Valašské muzeum v přírodě V Rožnově pod Radhoštěm

Valašské muzeum v přírodě, často označované jako skanzen, je umístěno na levém toku řeky Bečvy. Nápad na vytvoření muzea vznikl u bratří Jaroňků z Malenovic a byl zrealizován roku 1925. Jedná se nejstarší muzeum tohoto typu ve střední Evropě. Předmětem současné činnosti v areálu je snaha o obnovení tradičních technik, lidového umění, zvyků a také o oživení společenského života, obchodu i zábavy našich předků. Pozornost náleží také zemědělství, lidovému řemeslu a lidovým umělcům. Během celého roku se v muzeu konají různé folkórní akce. Nejpopulárnější jsou Rožnovské slavnosti a Valašský jarmark. Muzeum je rozdělené na tři části. Nejstarší část se nazývá Dřevěné městečko a dále pak Valašská dědina a Mlýnská dolina (Valašské muzeum v přírodě, ©2010b)

Vartovna

Rozhledna Vartovna, kterou navrhl zlínský architekt Ivan Bergmann, byla oficiálně otevřena 17. listopadu 2009. Rozhledna je situována na vrchol hory Vartovny, která patří do Vizovických vrchů. Skládá se z velké kovové spirály, ve které je umístěno točité schodiště. Většina nákladů na výstavbu byla pokryta z dotací EU. Do projektu byla zahrnuta i rozsáhlá síť naučných stezek o délce skoro 50 km. (Esports, 2009)

Vizovický zámek

Vizovický zámek nechal postavit v polovině 18. století královéhradecký biskup Heřman Hannibal z Blümen genu. Projektu se ujmul slavný brněnský architekt František Antonín Grimm a zrealizoval ho v dříve moderním francouzském stylu a jeho součástí byla i zámecká zahrada. V zámku jsou připraveny dvě prohlídkové trasy. Na trase A můžeme spatřit reprezentativní prostory prvního patra zámku a na trase B jsou ukázány nedávno otevřené prostory patra druhého, kde se nacházejí pokoje rodinných příslušníků, hostů a služebnictva. (Galileo corporation, ©2013)

Obrázek 4 Vizovický zámek (Zdroj: Galileo corporation, ©2013)

Zámek Kinských

Empírový zámek byl původně postaven jako správní budova. Až v roce 1854, kdy byl majitelem Eugenem Kinským objekt upraven na panské sídlo. Budova byla rozšířena o jedno patro, které bylo pokryto mansardovou střechou pokrytou přírodní břidlicí. Po této rekonstrukci získala budova dnešní podobu. Zámek Kinských se od roku 1949 stal sídlem Valašsko-Meziříčského muzea. (Muzeum Valašsko, ©2005a)

Zámek Vsetín

Zámek Vsetín byl postaven v prvním desetiletí 17. století. O jeho zrození se postavili dřívější majitelé panství Lukrecie Hekšová z Landera a její manžel Albrecht z Valdštejna. Vznikl v rámci renesančního uměleckého slohu a je nejstarší budovou města Vsetína. Zámek je umístěn na kopci v blízkosti pravého toku řeky Bečvy. Byl postaven na základech středověké tvrze z první poloviny 15. století. Budova byla během 18. století pozdějšími majiteli mnohokrát upravována. Dalším vlastníkem byl šlechtic Josef z Walterů, díky kterému zámek získal zase klasicistickou podobu. V roce 1915 poškodil požár střechu a také věž, kterou Thonetové nechali rekonstruovat do původního stavu. Roku 1949 se zámku ujmula Národní správa, která ho získala od Marie Baťové a jejího syna Tomáše. Zámecký interiér byl v padesátých letech narušen státními institucemi v budově zámku a proto se v letech 1963 – 1974 uskutečnila generální rekonstrukce a následně byl 9. 5. 1975 zpřístupněn veřejnosti. (Muzeum Valašsko, ©2005a)

Žerotínský zámek

V 1. polovině 16. století nechal postavit Jan z Perštejna zámek rodu Žerotínů ve Valašském Meziříčí. Z původní tvrze byla postavena trojkřídlá renesanční. Zachována byla původní dispozice s arkádovým dvorem. V rozmezí let 1855 – 1909 byl zámek používán jako ženská trestnice, která byla jediná na Moravě a Slezsku. Nyní po modernizaci z konce 20. století jsou zde situována kulturní zařízení města. (Beskydy, ©1998-2013)

Obrázek 5 Žerotínský zámek (Zdroj: Beskydy), ©1998-2013)

5.1.3 Kulturní akce

- **Valašský rok** – folklórní festival ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm
- **Liptálské slavnosti** – mezinárodní folklórní festival v Liptále
- **Vsetínský krpec** – mezinárodní folklórní festival ve Vsetíně
- **Jánošíkův dukát** – mezinárodní festival slovenského folkloru v Rožnově pod Radhoštěm
- **Babí léto** – folklórní festival ve Valašském Meziříčí
- **Zašovská pout'** – církevní akce konaná v Zašové
- **Pout' svatého Jiří** – církevní akce konaná v Pozdřechově
- **Kaprobraní** – závěrečná recesistická akce léta na koupališti v Mikulůvce
- **Guláš fest** – festival hudby a dobrého jídla ve Valašském Meziříčí
- **Krajská přehlídka amatérských divadelních souborů** – přehlídka probíhá v Karolínce

- **Valašský špalíček** – multižánrová hudební akce ve Valašském Meziříčí
- **Hrachovka** – hudební festival v Hrachovci

(Web Studio Dat, 2005)

5.1.4 Sportovní akce

- **Valašský orient'ák na horském kole** – orientační závod horských kol na Horní Bečvě
- **Zašovská skála** – motokrosově závody v Zašové
- **Valašská rallye** – jedny z nejnavštěvovanějších motoristických závodů ve Zlínském kraji konané ve Valašském Meziříčí
- **Barum rallye** – mezinárodní automobilové závody ve Zlínském kraji populární po celé Evropě
- **Závod automobilů do vrchu** – mezinárodní motoristický závod do vrchu, který se koná v Malé Bystřici blízko města Vsetín

(Web Studio Dat, 2005)

5.2 Realizační předpoklady

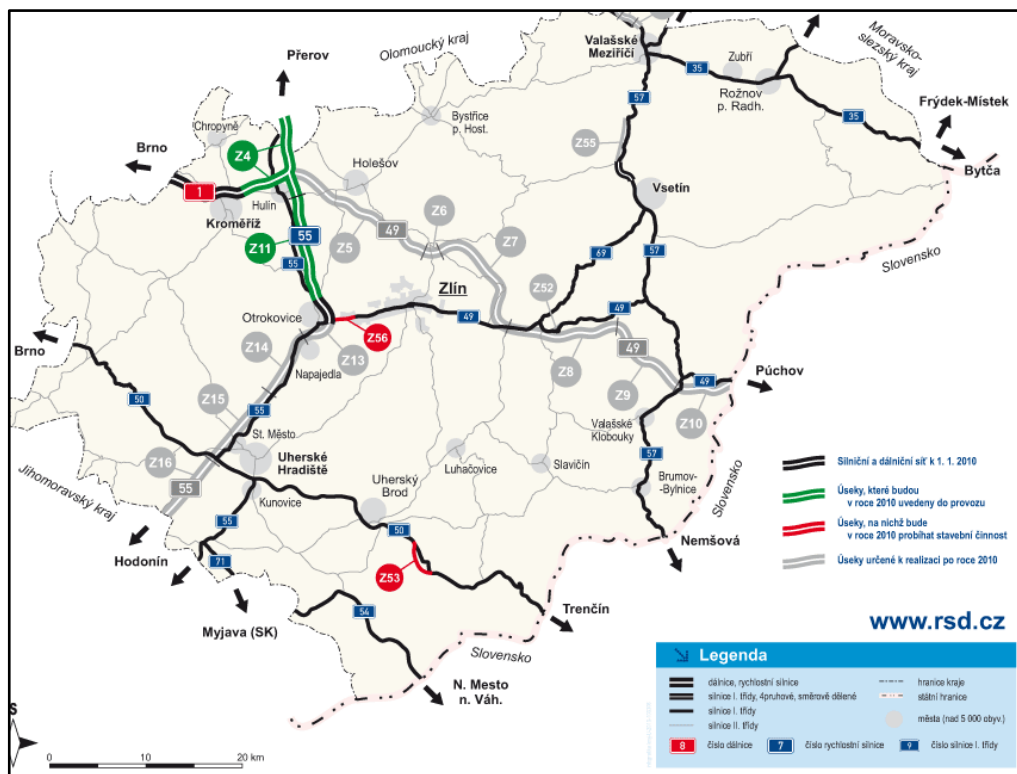
Tyto předpoklady nám umožňují využít Valašský region pro cestovní ruch z hlediska dopravní situace a také nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení.

5.2.1 Dopravní infrastruktura

Silniční

Valašský region má k dispozici velmi slabou silniční síť, která plyne z celkové špatné infrastruktury dopravy ve Zlínském kraji. Vede zde 506 km silnic, ze kterých je 38,5% silnic I. a II. třídy. Nejhorší částí regionu z pohledu dopravy je město Vsetín a jeho nejbližší okolí, které obsahuje hranici se Slovenskem. Poloha regionu má velkou příležitost pro rozvoj cestovního ruchu právě díky této hranici. Hlavní cesty na Slovensko vedou přes Valašské Klobouky a přes Velké Karlovice. Velkým problémem ale je jejich stav a kvalita, které rozvoj značně zpomalují a také propojení cest, které je vyřešeno velmi špatně. Destinace ztrácí díky těmto nedostatkům potenciální návštěvníky, kteří radši cestují do podstatně lépe dostupných oblastí. V poslední době proběhla rekonstrukce silničního připojení prů-

myslové zóny Bobrky na úsek mezi Vsetínem a Valašským Meziříčím, která situaci mírně zlepšila. Nejlepší část dopravní infrastruktury se nachází blízko frekventované dálnice Ostava – Olomouc v oblasti Valašského Meziříčí. Také umístění Rožnova pod Radhoštěm je poměrně vyhovující, protože město má k dispozici kvalitní silnici na hraniční přechod Makov.

Obrázek 6 Silniční síť ve Zlínském kraji (Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR, ©2013)

Železniční

Územím Valašského regionu prochází mezinárodní železniční síť. Celková délka železničních tratí se pohybuje okolo 358 km. Jako hlavní železniční uzel je označeno Valašské Meziříčí. Trať vede z Hranic na Moravě, přes Valašské Meziříčí, Vsetín a Horní Lideč, dále na Slovensko.

Obrázek 7 Železniční síť ve Zlínském kraji (Zdroj: České dráhy, ©2009)

Letecká doprava

Na území Valašského regionu se nenachází žádné letiště. Zahraniční turisté musí v případě zájmu o návštěvu regionu prostřednictvím letecké dopravy využít některé letiště okolních regionů a dále využít jiný typ dopravy. Nejbližší letiště se nachází v Ostravě – Mošnově a je vzdáleno 36 km od dopravního uzlu regionu ve Valašském Meziříčí.

Cyklostezky

Po celém území Valaška můžeme najít různé cyklostezky. Hlavní a nejnámější z nich se nazývá Bečva a vede ve směru Bystřička – Vsetín – Velké Karlovice. V současné době se cyklostezka napojuje z Rožnova pod Radhoštěm ve směru Horní Bečva a také z Valašského Meziříčí přes Hustopeče nad Bečvou až do Přerova. Cyklostezky nejsou využívány pouze k cyklistice, ale také pro jízdu na kolečkových bruslích.

5.2.2 Ubytování

Kvalita a kapacita ubytování je velmi důležitou součástí rozvoje cestovního ruchu. Problém je, že region má velmi značný podíl pouze jednodenních návštěvníků. Ve Valašském regionu si můžeme rezervovat lůžka ve 133- ti hromadných ubytovacích zařízeních různé kvality. Využít můžeme ubytování v místních hotelech, penzionech, rekreačních středis-

cích. V nabídce nalezneme tak několik kempů a autokempů a také ubytování u soukromníků, na vesnických farmách a usedlostech. Častým cílem ubytování turistů jsou i chaty a chalupy, který je v regionu skutečně mnoho. Mezi nejznámější patří chaty Soláň, horská chata Javorka a chata Kyčerka ve Velkých Karlovicích. Příjemné ubytování, oblíbené mezi turisty, zajišťují také hotely, které vytvořili projekt resort Valachy. Jsou to hotel Galík, Spa hotel Lanterna a hotel Horal. Oblíbeným hotelem v Rožnově pod Radhoštěm je populární hotel Eroplán. Velké množství hotelů je umístěno na Horní Bečvě. (Cadpro, ©1998-2013)

Hromadná ubytovací zařízení cestovního ruchu podle kategorie – okres Vsetín	
Celkem	133
Hotely ****	3
Hotely ***	14
Hotely **	14
Ostatní hotely	8
Penziony	32
Kempy	9
Turistické ubytovny	4
Chatové osady	11
Ostatní	38

Tabulka 1 Počet hromadných ubytovacích zařízení v roce 2011
(Zdroj: Český statistický úřad, ©2012, vlastní zpracování)

V předchozí tabulce můžeme vidět statistiku počtu hromadných ubytovacích zařízení v okrese Vsetín v roce 2011. V posledních 10 -ti letech počet ubytovacích zařízení v okrese Vsetín mírně klesá. Populární jsou zejména penziony a levnější hotely.

Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních ve vybraných městech a okresu Vsetín – rok 2011						
Město	Celkový počet hostů	Počet hostů z ČR	Počet hostů ze zahraničí	Počet přenocování	Počet hostů z ČR	Počet hostů ze zahraničí
Okres Vsetín	162 832	146 063	16 769	424 207	386 435	37 772
Karolínka	1 854	1 854	0	7 490	7 490	0
Prostřední Bečva	4 434	4 316	118	15 622	15 265	357
Rožnov pod Radhoštěm	42 289	35 259	7 030	88 162	70 601	17 561
Velké Karlovice	42 840	40 663	2 177	114 412	109 844	4 568
Vsetín	9 142	7 584	1 558	16 193	12 703	3 490

Tabulka 2 Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních ve vybraných městech a okresu Vsetín - rok 2011 (Zdroj: Český statistický úřad, ©2012, vlastní zpracování)

Jak můžeme vidět v tabulce, okres má velmi malý počet zahraničních turistů a velký počet turistů, kteří jsou pouze jednodenními návštěvníky regionu. V letní sezoně bývají hotely často poloprázdné. Velká část ubytovacích zařízení je zaplněna v zejména v zimním období, v době lyžařské sezony. Toto se nám projevilo především ve Velkých Karlovicích, které jsou velmi populární pro lyžování, turistiku a také v Rožnově pod Radhoštěm, kde se nachází Valašské muzeum v přírodě, které má vysokou návštěvnost. Ubytovací zařízení obvykle mají ve své nabídce i stravovací služby. (Český statistický úřad, ©2012), (Cadpro, ©1998-2013)

5.2.3 Stravování

Valašský region je populární i pro své gastronomické speciality. Když se řekne Valašsko, mnoha lidem se vybaví zejména výborné jídlo od pohostinných obyvatel. Známé speciality jsou především frgály, brynzové halušky se slaninou, valašské koláčky, valašská klobása

nebo valašská kyselica. Pokrmy jsou často zapíjeny kvalitní slivovicí, na kterou jsou místní obyvatelé velmi hrdí. Na území se nachází mnoho zajímavých a stylových restaurací, hospod a vináren. (Infosystem.cz, ©1998-2013b)

5.2.4 Doplnková zařízení

Jako doplňkové zařízení označujeme ta, které jsou součástí cestovního ruchu. Takové zařízení mají pro účastníky cestovního ruchu vliv na atraktivitu regionu. Můžeme mezi ně zařadit například lyžašské sjezdovky, koupaliště a bazény, stadiony, hřiště a také kulturní domy. Ve Valašském regionu můžeme najít mnoho lyžařských sjezdovek, které využívají příznivých podmínek pro lyžování. Mezi nejoblíbenější střediska patří Ski areál Karolinka, Ski centrum Kohútka, Lyžašské středisko Pustevny a mnoho dalších. Mezi další doplňková zařízení můžeme zařadit wellness centra (hotel Horal, městské lázně ve Vsetíně a ve Valašském Meziříčí aj.) V regionu se nachází ve velkém množství také koupaliště, bazény, golfové hřiště, tenisové kurty, bowlingové dráhy, minigolfové hřiště aj. Jak můžeme vidět v tabulce, největší počet sportovišť je v Rožnově pod Radhoštěm a ve Valašském Meziříčí. Vsetín, jako jádro Valašského regionu výrazně zaostává. Ve městě jsou sice 4 koupaliště a bazény, jejich kvalita však není moc příznivá, ale počet hřišť a tělocvičen je velmi malý oproti zmíněným městům.

Počet některých sportovišť ve vybraných městech – rok 2011					
Město	Koupaliště a bazény (z toho kryté)	Hřiště s provozovatelem	Tělocvičny včetně školních	Letní stadiony (otevřené i kryté)	Zimní stadiony (kryté i otevřené)
Rožnov pod Radhoštěm	4 (1)	30	13	3	1
Valašské Meziříčí	2 (0)	38	17	1	1
Velké Karlovice	2 (1)	8	2	1	1
Vsetín	4 (1)	12	6	1	1

Tabulka 3 Počet některých sportovišť ve vybraných městech - rok 2011 (Zdroj: Český statistický úřad, ©2012, vlastní zpracování)

5.3 Selektivní předpoklady

Jako selektivní předpoklady, které sledujeme pro účely této práce, můžeme zařadit demografické a ekonomické předpoklady. (Český statistický úřad, ©2013)

5.3.1 Demografické předpoklady

Rozloha okresu je 1143 km². Na území se nachází 59 obcí a 86 částí obcí. Poslední dostupný údaj Českého statistického úřadu udává, že v roce 2011 mělo Valašsko (Okres Vsetín) celkem 145 047 obyvatel, z toho 71 301 mužů a 73 746 žen. Největší počet obyvatel, přibližně 27 tisíc mají města Vsetín a Valašské Meziříčí. Celkový počet obyvatel v posledních letech klesá, zejména z důvodu stěhování ekonomicky aktivních obyvatel okresu do jiných ekonomicky zajímavějších regionů. Tento údaj může mít pro cestovní ruch negativní dopad, protože i obyvatelé Valašska tvoří potencionální účastníky cestovního ruchu. V roce 2010 byl průměrný věk obyvatel regionu 39,1 roku. U mužů je tato hodnota 42,3 roku a u žen 40,7 roku. (Český statistický úřad, ©2013)

Některé demografické údaje ve vybraných městech– k 31. 12. 2010					
Město	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel	Muži	Ženy	Průměrný věk
Rožnov pod Radhoštěm	39,47	16 877	8 171	8 706	42,2
Valašské Meziříčí	35,44	26 793	13 033	13 760	41,6
Velké Karlovice	80,80	2 578	1 276	1 302	42,3
Vizovice	28,55	4 714	2 284	2 430	39,5
Vsetín	57,61	26 976	12 972	14 004	42,1
Zubří	28,39	5 571	2 785	2 786	40,4

Tabulka 4 Některé demografické údaje ve vybraných městech k 31. 12. 2010 (Zdroj: Český statistický úřad, ©2012, vlastní zpracování)

5.3.2 Ekonomické předpoklady

Dle statistik sčítání lidu z roku 2001 je v regionu největší množství ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnáno v průmyslu. Jedná se o 39% osob z celkového počtu. Zaměstnání jsou zejména v strojírenských, elektrotechnických a dřevařských oblastech. V regionu je také rozšířený sklářský a gumárenský průmysl. Pouze 3,8% ekonomicky aktivních obyvatel je zaměstnáno v zemědělství, ve kterém je důležitá hlavně živočišná výroba. Větší část obyvatel je zaměstnáno v oblasti sociální činnosti, v oblasti obchodu a služeb. Podle údajů k 31. 12. 2011, které poskytnul úřad práce, dosahovala míra registrované nezaměstnanosti 10,75%. Na jedno pracovní místo v okrese Vsetín tedy připadalo 16,9 uchazečů. Velká nezaměstnanost trápí především město Vsetín, kde je zároveň nejvíce ekonomicky aktivních obyvatel v regionu a také počet ekonomických subjektů společně s Valašským Meziříčím udává největší číslo. (Český statistický úřad, ©2013)

Některé ekonomické údaje ve vybraných městech – k 31. 12. 2010				
Město	Počet ekonomicky aktivních obyvatel	Míra nezaměstnanosti (v %)	Počet uchazečů o zaměstnání	Ekonomické subjekty celkem
Rožnov pod Radhoštěm	9 288	10,8	1 031	4 190
Valašské Meziříčí	14 044	10,8	1 564	6 195
Vizovice	2 331	9,7	232	1 195
Vsetín	15 132	12,0	1 869	6 242
Zubří	2 709	10,2	285	1 043

Tabulka 5 Některé demografické údaje ve vybraných městech k 31. 12. 2010 (Zdroj: Český statistický úřad, ©2012, vlastní zpracování)

6 SWOT ANALÝZA

SWOT analýzu použijeme jako nástroj pro zjištění vnitřních silných a slabých stránek a vnějších příležitostí i hrozeb ve Valašském regionu.

6.1 Silné stránky

- Propagace regionu pomocí kulturních akcí
- Historické a kulturní bohatství
- Přírodní potenciál - nejrozsáhlejší CHKO v ČR
- Příjemné a zdravé klima
- Potenciál pro rekreaci a turismus
- Specifická Valašská gastronomie – slivovice, valašský frgál, valašská kyselica
- Optimální podmínky pro lyžování, velké množství lyžařských areálů
- Lidová tvorba, zachování tradic a také folklóru
- Příznivá geografická poloha – hranice se SR
- Organizace populárních folklórních festivalů – Valašské záření, Liptálské slavnosti, Valašský krpec
- Hustá síť turistických tras a cyklostezek
- Relaxační centra wellness – hotel Horal, hotel Galik, hotel Lanterna
- Vhodné terénní podmínky pro turisty – hornatá oblast
- Příznivé podmínky pro agroturistiku a hipoturistiku
- Aquaparky ve Frenštátě pod Radhoštěm, ve Valašském Meziříčí, v Rožnově pod Radhoštěm

6.2 Slabé stránky

- Špatný stav některých dopravních komunikací
- Nedostatek parkovacích míst v celém regionu
- Špatná jazyková vybavenost personálu

- Nízká úroveň spolupráce veřejného a podnikatelského sektoru při plánování rozvoje regionu
- Nízká kvalita a rozsah služeb
- Vysoký podíl pouze jednodenních návštěvníků
- V okolí chybí letiště
- Špatné propojení cyklostezek – často do nich zasahují cesty
- Nedostatečná spolupráce okolních regionů
- Často nevyhovující stav kulturních i sportovních zařízení
- Málo udržované a špatně značené cyklostezky a běžecké stopy
- V regionu chybí dálnice, tzn. špatnou dopravní dostupnost regionu
- Velmi malá návštěvnost zahraničních turistů
- Nízká flexibilita pracovních sil

6.3 Příležitosti

- Rostoucí zájem turistů o Valašský region a jeho unikátnosti
- Zlepšení úrovně personálu
- Zlepšení propagace regionu
- Vytvoření lepších podmínek pro letní koupání – zejména přírodních
- Zlepšení spolupráce mezi regiony
- Využití dotací z EU na rozvoj regionu
- Využití místních tradic a folklóru
- Rekonstrukce a opravy dopravních komunikací
- Neustále rozšiřování turistické nabídky
- Odstranění hranic se SR vstupem ČR do Schengenského prostoru
- Rekvalifikace pracovníků podle potřeby
- Rostoucí poptávka po horské turistice a agroturistice

6.4 Hrozby

- Odliv pracovních sil do ekonomicky silnějších regionů
- Riziko nezískání dotací z EU a od jiných investorů
- Nedostatek turistů, kteří hledají levné ubytování v kempech a v chatových oblastech
- Problém s rozvojem cestovního ruchu – bariéry CHKO
- Růst konkurence mezi regiony
- Úbytek pracovních sil z důvodů stárnutí obyvatelstva
- Neobnovení silniční infrastruktury
- Znehodnocení památek – hrozí jejich chátrání a devastace
- Útlum cestovního ruchu v období léta
- Růst počtu sociálně nepřizpůsobivých obyvatel a tím také vandalismu
- Omezení rozsahu a kvality základních služeb, zejména dopravy
- Nevytvoření protipovodňových opatření
- Rostoucí zájem turistů ČR o dovolené v zahraničí

7 VYHODNOCENÍ ANALÝZY VALAŠSKÉHO REGIONU

Valašský region má mnoho kulturně-historických památek, zajímavou kulturu a tradice místních obyvatel a především vysoce kvalitní životní prostředí a nádhernou přírodu. Díky těmto předpokladům má oblast Valaška velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, který je však do značné míry nevyužitý. Na základě analýzy těchto předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu a SWOT analýzy bych rád zhodnotil stav a možnosti potencionálního rozvoje regionu. Na základě tohoto hodnocení bych chtěl nastínit možná doporučení pro tento rozvoj.

Potenciál pro rozvoj cestovního ruchu spočívá ve značné míře v unikátnosti Valašského regionu. Mezi silné stránky území patří dostatečně příjemné a zdravé klima, lidová tvorba, zachování tradic a folklóru, specifická Valašská gastronomie a mnoho dalších. Valaško je známé i pro své kulturní a historické památky, které jsou velmi populární a proto je klíčová jejich ochrana a udržování. Území má velmi příznivé terénní podmínky, protože má rozmanitý hornatý reliéf. Tyto podmínky jsou využívány pro turistiku, cykloturistiku a zejména pro lyžování, které je častým důvodem pro návštěvu Valaška. Na území se nachází spousta kvalitních sjezdových stop i běžeckých tratí a také kvalitní síť turistických tras a cyklostezek.

Mezi hlavní body pro rozvoj cestovního ruchu považuji odstranění slabých stránek, které jsme zjistili z výše uvedených analýz. V první řadě je důležité navýšit spokojenost návštěvníků s úrovní poskytovaných služeb. Důležité je zaměřit se na požadavky účastníků cestovního ruchu. Je nezbytné dále rozšiřovat služby pro relaxační a volnočasové aktivity. Mělo by dojít k budování a modernizaci koupališť, sportovních a kulturních center. Podstatnou část rozvoje poskytovaných služeb zaujímá kvalita personálu. Problémem jsou nedostatečné znalosti a schopnosti zaměstnanců pro kvalitní jednání se zákazníky. Vzdělání, dobrá jazyková vybavenost, ochota plnit přání zákazníků a příjemné vystupování jsou vlastnosti, které jsou nezbytné pro poskytování služeb.

V následujících letech by mělo dojít k postupnému vytváření ubytovacích zařízení vyšší kategorie pro náročnější klienty, které v regionu chybí. Souvisí s tím také vyšší kvalita stravovacích zařízení, které jsou často součástí těchto ubytovacích zařízení. Výhodou je možnost využití specifické Valašské gastronomie. Turistů, kteří hledají levné ubytování v kempech a v chatových oblastech je stále méně. Těchto typů ubytovacích zařízení můžeme v oblasti najít skutečně mnoho a jejich kapacita je dostatečná, naproti tomu chybí

dostatek lůžek v lepších hotelech, které je potřeba, jak jsem již uvedl, vybudovat. Penziony, hotely a chaty jsou mnohem více využívány v zimě, v době lyžařské sezony. V období léta jsou často poloprázdné, a proto je důležité cíleně podpořit rozvoj možných aktivit v letní sezoně. Nabídka je poměrně rozsáhlá, problémem však je nedostatečná propagace, která by se měla do budoucna výrazně zlepšit. Klíčovým problémem je nízká marketingová aktivita jednotlivých mikroregionů. Velký přínos pro rozvoj propagace by mělo vytvoření nových, přehledných webových stránek s nabídkou poskytovaných služeb v regionu a také vytvoření nových propagačních materiálů, které by mohly být dostupné i na Slovensku, kde se nachází potencionální návštěvníci Valašska.

Dalším bodem potencionálního rozvoje, který by potřeboval výrazně zlepšit je dopravní infrastruktura. Silniční komunikace jsou v současnosti ve velmi špatném až kritickém stavu a také jejich napojení na hlavní silniční tahy je žalostné. Jejich oprava a modernizace je nevyhnutelná. V regionu je také často nedostatek parkovacích míst, která by bylo přínosné v nejbližší době vybudovat. Zejména ve větších městech by bylo vhodné vytvořit více povrchových a podzemních parkovišť. Obyvatelé často odstavují svá vozidla na chodnicích a cestách a tím je ovlivněna plynulost dopravy.

Z analýzy realizačních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu vyplynulo, že největší podíl na návštěvnosti mají turisté, kteří na Valašsku stráví pouze den. Bylo by vhodné, aby se na internetových slevových portálech vytvořili balíčky se zájezdy, které by zahrnovaly delší pobyty v regionu a mohly by obsahovat kombinaci různých aktivit, které jsou pro kraj typické a mají dobrou úroveň. Přínosné by také mohlo být vytvoření regionálních slevových karet, zejména pro jednodenní návštěvníky. Podobná karta již před časem vznikla, nicméně je zaměřena pouze na cykloturistiku a je využita v bikeparku Kyčerka ve Velkých Karlovicích. Pro region Valašsko by mohl být vytvořen marketingový produkt, který by obsahoval slevy vybraných partnerů, kteří by se do projektu zapojili. Vhodnými partnery by byly různá ubytovací a stravovací zařízení, kina, divadla a také sportovní centra. Myslím si, že velký počet turistů by podobných nabídek určitě využilo.

Dle mého názoru a poznatků, vyplývajících z provedených analýz, má Valašský region obrovský potenciál pro jeho rozvoj. Je však stěžejní, aby se v blízké době realizovaly projekty, které regionu k jeho rozvoji pomohou.

8 ZÁVĚR

Na severovýchodě České republiky se nachází oblast Valašského regionu, kterou tvoří část pohorí Moravskoslezských Beskyd, Javorníků a Vsetínských Vrchů. Region nemá přesně vymezené hranice, kromě východní hranice se Slovenskem. V této bakalářské práci jsem se zabýval charakteristikou tohoto regionu a také rozvojem cestovního ruchu v této oblasti.

Hlavním cílem této práce bylo charakterizovat a vymežit Valašský region, analyzovat faktory, které mohou být přínosné pro rozvoj cestovního ruchu a pomocí SWOT analýzy zjistit, jaké jsou silné, slabé stránky a také různé příležitosti a hrozby regionu.

Valašsko má bohatou historii a od jiných regionů Moravy se liší především přírodními podmínkami, kulturou místních obyvatel a silnou folklórní tradicí. Populární je zejména díky vysoké kvalitě životního prostředí, čistému vzduchu a krásné přírodě. Můžeme zde najít specifickou architekturu a kulturně-historické památky. Nejčastějšími důvody návštěvy Valašska jsou návštěva historických a přírodní atraktivit, relaxace a sportovní vyžití. Lyžařské, turistické a také podmínky pro cykloturistiku jsou v regionu velmi příznivé. Časté jsou pouze jednodenní návštěvy. Území navštěvuje velmi málo zahraničních turistů a obyvatel ze západní části České republiky. Myslím si, že možnost rozvoje cestovního ruchu této oblasti je poměrně veliký. V současnosti se dle mého názoru nachází pod úrovní svého potenciálu. Tento potenciál by ale měl být v budoucnosti mnohem lépe využit. Aby se cestovní ruch mohl nadále rozvíjet, bude důležité více zapojit místní obyvatele, podnikatelské subjekty a také se zaměřit na lepší spolupráci mikroregionů v oblasti i okolních regionů. Většina účastníků cestovního ruchu potřebuje při svém rozhodování, která turisticky zajímavá místa navštívit, komplexní informace o regionu, službách a možnostech, jak trávit dovolenou ve svém volném čase.

Modernizací regionu, maximálním využitím dotací Evropské unie a zejména lepší propagační činností, kdy se nabídka služeb dostává k jednotlivým cílovým skupinám potenciálních návštěvníků, by se měla úroveň cestovního ruchu Valašska výrazně zlepšit. Zájem představitelů o tento rozvoj je v dnešní době značný. Vzniká velké množství projektů, které jsou v dnešní době již realizovány, a v budoucnu jejich množství poroste.

Vypracování této práce pro mě bylo velmi přínosné, protože jsem se dozvěděl mnoho nových informací o regionu, ve kterém již několik let žiji a kde se mi moc líbí. Zejména místní příroda je pro mě velmi příjemná a rád ji navštěvuji.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní publikace:

FORETOVÁ, Věra a Miroslav FORET, 2001. Jak rozvíjet místní cestovní ruch. 1. vyd. Praha: Grada. 178 s. ISBN 802470207x.

HESKOVÁ, Marie, 2011. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.

INDROVÁ, Jarmila, 2009. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica. 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar, 2005. Strategický marketing. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica. 209 s. ISBN 8024509024.

KOVAŘÍKOVÁ, Ivana, 2009. Regionální diferenciacie v cestovním ruchu v ČR a jejich vliv na regionální rozvoj. Diplomová práce. Vedoucí práce Ing. Milan Damborský. Zlín: FaME UTB.

NEKUDA, Vladimír, 2002. Okres Vsetín. Lanškroun: TG TISK, s. r. o. 964 s. ISBN 80-7275-024-0.

PALATKOVÁ, Monika, 2011. Mezinárodní cestovní ruch: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, význam turismu v mezinárodních ekonomických vztazích, evropská integrace a mezinárodní turismus. 1. vyd. Praha: Grada. 221 s. ISBN 978-80-247-3750-8.

RYGLOVÁ, Kateřina, 2009. Cestovní ruch: soubor studijních materiálů. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing. 187 s. ISBN 978-80-7418-028-6.

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ, 2011. I. Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi. 1.vyd. Praha: Grada Publishing a.s. 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

ŠARMANOVÁ, Tereza, 2008. Analýza předpokladů rozvoje cestovního ruchu v regionu Valašska. Diplomová práce. Vedoucí práce PaedDr. Antonín Slaměník. Zlín: FaME UTB.

VAŠKO, Martin, 2002. Cestovní ruch a regionální rozvoj. Vyd. 1. Praha: Oeconomica. 95 s. ISBN 8024504456.

VENCÁLEK, Jaroslav, 1993. Valašsko: geografie místního regionu pro základní školy. Kroměříž: Školský úřad. 89 s.

ZELENKA, Josef, 2010. Marketing cestovního ruchu. Vyd. 1. Praha: Univerzita J. A. Komenského. 240 s. ISBN 978-80-86723-95-2.

Internetové zdroje:

ABM MORAVA, 2012, Destinační management turistické oblasti Beskydy-Valašsko. Beskydy-info.cz [on-line]. [cit. 2013-05-01] Dostupné z: <http://www.beskydy-info.cz/tiskove-zpravy/1510-dalsi-krok-pro-podporu-rozvoje-cestovniho-ruchu-v-turisticke-oblasti-beskydy-valassko>

BESKYDY, ©1998-2013, Zámek Žerotínů ve Valašském Meziříčí. Beskydy.cz [on-line]. [cit. 2013-05-08] Dostupné z: <http://www.beskydy.cz/content/beskydy-historicke-zajimavosti-zamek-zerotinu-ve-valasskem-mezirici.aspx>

CADPRO, ©1998-2013, Ubytovací zařízení. Valassko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.valassko.cz/data/ubytovani.htm>

ČESKÉ DRÁHY, ©2009, Mapa železničních Tratí. Cd.cz [on-line]. [cit. 2013-05-13] Dostupné z: <http://www.cd.cz/zlinsky-kraj/mapa-trati/-7371/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2013, Charakteristika okresu Vsetín. Czso.cz [on-line]. [cit. 2013-05-01] Dostupné z: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_vsetin

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2012, Hromadná ubytovací zařízení podle kategorie a území. Vdbczso.cz [on-line]. [cit. 2013-05-14] Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=CRU9030CU&kapitola_id=39&voa=tabulka&go_zobraz=1&childsel0=3

ECOTOURS PORTUGAL. Sustainable Tourism in Portugal. Ecotoursportugal.com [online]. [cit. 2012-02-18]. Dostupné z: <http://www.ecotoursportugal.com/en/sustainable-tourism.aspx>

ESPORTS, 2009, O rozhledně. Vartovna.cz [on-line]. [cit. 2013-05-08] Dostupné z: <http://www.vartovna.cz/o-rozhledne/>

GALILEO CORPORATION, ©2013, Historie zámku. Zamek-vizovice.cz [on-line]. [cit. 2013-04-10] Dostupné z: <http://www.zamek-vizovice.cz/historie-zamku/>

HRADY.CZ, ©1995-2013a, Čertovy skály. Hrady.cz [on-line]. [cit. 2013-04-12] Dostupné z: <http://www.hrady.cz/index.php?OID=3711>

HRADY.CZ, ©1995-2013b, Kostel Panny Marie Sněžné. Hrady.cz [on-line]. [cit. 2013-05-09] Dostupné z: <http://www.hrady.cz/index.php?OID=4040>

INFOSYSTEM.CZ, ©1998-2013a, 38 Beskydy - Valašsko. Beskydy-valasko.cz [on-line]. [cit. 2013-05-12] Dostupné z: <http://beskydy-valassko.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=113727&lng=&menu=>

INFOSYSTEM.CZ, ©1998-2013b, Gastronomické speciality Beskyd a Valašska. Beskydy-valasko.cz [on-line]. [cit. 2013-05-12] Dostupné z: <http://beskydy-valassko.cz/tema/tema.phtml?id=310>

MARFA, ©1999-2013, Pulčiny: největší skalní labyrint na Moravě. Cestova-ni.idnes.cz [on-line]. [cit. 2013-04-12] Dostupné z: http://cestovani.idnes.cz/pulciny-nejvetsi-skalni-labyrint-na-morave-fky-/typy-na-vylet.aspx?c=A040908_161346_igcechy_tom

MUZEUM VALAŠSKO, ©2005a, Valašsko. Muzeumvalassko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-12] Dostupné z: <http://www.muzeumvalassko.cz/objekty/zamek-vsetin/historie-zamku/>

MUZEUM VALAŠSKO, ©2005b, Valašsko. Muzeumvalassko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.muzeumvalassko.cz/objekty/zamek-kinskych/>

ORTHES, ©2001-2003, Information about region. Orthes.cz [on-line]. [cit. 2013-04-18] Dostupné z: <http://www.orthes.cz/evalassko.htm>

OÚ BYSTRÍČKA, 1999-2013, Přehrada. Bystricka.cz [on-line]. [cit. 2013-05-09] Dostupné z: <http://bystricka.cz/kultura/prehrada/>

PCENTRUM, 2011, Nejkrásnější místo Beskyd – Pustevny. Pustevny.cz [on-line]. [cit. 2013-05-08] Dostupné z: <http://www.pustevny.cz/vstupte.htm>

ROŽNOVSKÉ PIVNÍ LÁZNĚ, 2006, Rožnovské pivní lázně. Roznovskepivnilazne.cz [on-line]. [cit. 2013-05-08] Dostupné z: <http://www.roznovskepivnilazne.cz/>

ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC ČR, ©2013, Výstavba v krajích ČR - Zlínský kraj. Silnice.info [on-line]. [cit. 2013-05-13] Dostupné z: <http://www.silnice.info/DATA2/kraje-2010-z.png>

Sušeň, Pavel, ©2008, Když se řekne Valašsko. Susen.cz [on-line]. [cit. 2013-05-13] Dostupné z: <http://www.susen.cz/?cube=text&c=2>

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. Pilíře udržitelného rozvoje. Uur.cz [online]. 2010 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z:

http://www.uur.cz/images/pap/KapitolaA/A12_PilireUdrzitelnehoRozvoje_20101115.pdf

VALAŠSKÉ MUZEUM V PŘÍRODĚ, ©2010a, Něco o krásném kraji zvaném Valašsko v Moravskoslezských Beskydech. Vmp.cz [on-line]. [cit. 2013-04-28] Dostupné z: <http://www.vmp.cz/cs/navstevnici-prohlidka-muzea/o-muzeu/o-valassku/>

VALAŠSKÉ MUZEUM V PŘÍRODĚ, ©2010b, Vznik a vývoj Valašského muzea v Rožnově pod Radhoštěm. Vmp.cz [on-line]. [cit. 2013-05-08] Dostupné z: <http://www.vmp.cz/cs/navstevnici-prohlidka-muzea/o-muzeu/vznik-a-vyvoj/vznik-a-vyvoj.html>

VELKÉ KARLOVICE, ©2007, O muzeu. Velkekarlovice.cz [on-line]. [cit. 2013-05-08] Dostupné z: <http://www.velkekarlovice.cz/main.php?pg=3000>

WEB STUDIO DAT, 2005, Valašsko. Vychodni-morava.cz [on-line]. [cit. 2013-04-12] Dostupné z: <http://www.vychodni-morava.cz/lokalita/20/valassko>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Aj.	A jiné.
Apod.	A podobně.
Atd.	A tak dále.
ČR	Česká republika.
EU	Evropská unie.
Ha	Hektar.
HDI	Index lidského rozvoje.
HDP	Hrubý domácí produkt.
CHKO	Chráněná krajinná oblast.
Km	Kilometr.
Km ²	Kilometr čtvereční
M. n. m.	Metrů nad mořem.
Např.	Například.
OSN	Organizace spojených národů.
S.	Strana.
SWOT	Analýza silných, slabých stránek, příležitostí a hrozeb.
Tzv.	Takzvaný.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Tři pilíře udržitelného rozvoje	26
Obrázek 2 Mapa Valašska	34
Obrázek 3 Pustevny	40
Obrázek 4 Vizovický zámek	42
Obrázek 5 Žerotínský zámek.....	43
Obrázek 6 Silniční síť ve Zlínském kraji	45
Obrázek 7 Železniční síť ve Zlínském kraji	46
Obrázek 8 Čertovy skály	66
Obrázek 9 Karlovské muzeum	66
Obrázek 10 Kostel Panny Marie Sněžné	67
Obrázek 11 Přehrada Bystřička	67
Obrázek 12 Pulčínské skály.....	68
Obrázek 13 Vartovna.....	68
Obrázek 14 Zámek Kinských	69
Obrázek 15 Zámek Vsetín	69

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Počet hromadných ubytovacích zařízení v roce 2011	47
Tabulka 2 Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních ve vybraných městech a okresu Vsetín - rok 2011	48
Tabulka 3 Počet některých sportovišť ve vybraných městech - rok 2011.....	49
Tabulka 4 Některé demografické údaje ve vybraných městech k 31. 12. 2010.....	50
Tabulka 5 Některé demografické údaje ve vybraných městech k 31. 12. 2010.....	51

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Obrázky vybraných společenských atraktivit ve Valašském regionu

PŘÍLOHA P I: OBRÁZKY VYBRANÝCH SPOLEČENSKÝCH ATRAKTIVIT NA VALAŠSKU

Obrázek 8 Čertovy skály (Zdroj: Marfa, ©1999-2013)

Obrázek 9 Karlovské muzeum (Zdroj: Velké Karlovice, ©2007)

Obrázek 10 Kostel Panny Marie Sněžné (Zdroj: Hradec.cz, ©1995-2013b)

Obrázek 11 Přehrada Bystřička (Zdroj: OÚ Bystřička, 1999-2013)

Obrázek 12 Pulčínské skály (Zdroj: Marfa, ©1999-2013)

Obrázek 13 Vartovna (Zdroj: Esports, 2009)

Obrázek 14 Zámek Kinských (Zdroj: Muzeum Valašsko, ©2005b)

Obrázek 15 Zámek Vsetín (Zdroj: Muzeum Valašsko, ©2005a)